ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАД! Тракторист, комбайнерай мэргэжэл шудалагты!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№255 (10009) | 1962 оной октябриин 27, суббото | Сэн 2 мүнгэн

[Х]ҮДӨӨГЭЙ МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ХҮНДЭТЭЙ ХЭРЭГ

[К]ПСС-эй XXII съездын, [...]ин ЦК-гай мартын Пле[...] шиидхэбэринүүдээр зо[...]һон хүдөөгэй механиза[...]уд бүхы таряашадтаяа [...] үсэд шангаар ажаллажа, [...]элдэ орооһо таряанай, [...] ургамалнуудай баян ур[...]туйлаад, Эхэ орондоо хэ[...]хэзээнэйхиһээ ехэ таряа [...]жа, Парти, Правительст[...]аа баясхалан, магтаалда [...]бэ. Туйлаһан энэ амжал[...] батадхажа, ерэхэ жэлдэ [...] баян ургаса абаха үндэһэ [...] түхеэрхэ, трактор, ком[...] болон бусад машинануу[...] соонь, һайнаар заһаба[...], механизаторай мэргэ[...] шудалха хэрэгтэнь хүдөө[...]ажалшадта туһалха гээшэ [...], совхозуудай механиза[...]удай мүнөөдэрэй шуха[...]рилго мүн.

[...]са хуряалгын һүүлээр [...] техникээ суглуулжа, [...] сэбэрлээд, комбайнуудаа [...] болзорто заһабарилха [...] шиидэһэн Мухар-Шэбэ[...] «Победа» колхозой меха[...]рнуудай эдэбхи үүсхэл [...]дэ һайшаагдажа, хаа[...]гүй дэмжэгдэжэ байн[...] Үүсхэл гаргагшад эдэ[...]үдтэ комбайн заһа[...]а эхилээд, түрүү[...] хоёр комбайн комис[...]шаахаар бэлэн болгон[...] Комбайнернууд нүхэд [...]кий, Голендухин гэг[...]һэдтөө даалгагдаһан [...]ние заһабарилжа [...]түрүүлэн дүүргээ. Тэрэ [...] колхозой нүгөө бүлэг [...]заторнууд тракторнуу[...]луг, сеялкэнүүдые заһа[...]а. Колхоздонь тракто[...] комбайнерай мэргэжэлдэ [...] хоёр кружок эмхид[...]эй. Тэндэнь гол түлэб [...] комбайнуудта хүдэл[...]эн аад, тусхай мэргэ[...] болоодүй байһан хү[...] һуралсаха юм. Мүн [...] комбайн, тракторнуу[...]һабарилгада хабаадаха [...]

[...]да» колхозой механи[...]удай жэшээгээр тус [...] «Коммунизм», Зага[...]хозуудай комбайнер[...] трактористнууд мүн лэ [...]аа техникэ, илангаяа [...]уудаа заһабарилжа [...]

[...]шэбэрэйхидэй уряал [...] аймагай ажахынуу[...]жэгдэнэ. Эндэ бараг [...]абарилгада орохогүй [...]уд түрүүшын ээл[...]заһагдана.

[...]шье энэ шухала хү[...] олон газарта гэдэргээ [...]. Хяагтын нютагай [...]ин управлениин [...] ажахынууд зелёнко [...] һолоомо һүрилхэ, гэ[...]хэ хүдэлмэридэ һам[...], мүнөө хүрэтэр ком[...], сеялкэ, плуг болон [...]шинануудаа суглуул[...] дулаанда заһаба[...]лхэ тушаа хэмжээ [...]айһаниинь гэмшэл[...] эртэ. Ноябриин ха[...]ор трактор, комбай[...]глуулаад, заһабарил[...]амханаар эхилнэл [...] гэһэншүүгээр тус уп[...] хүтэлбэрилэгшэд [...]жо, тон ехэ алдуу [...]а гээшэ.

[...]вхозой 4-дэхи, 5-да[...]уудтэ мүнөө хүрэ[...]тэр комбайнууд, плугууд шорой шохойһоо сэбэрлэгдээгүй, хээрэ газаагуур хэбтэһээр. Хүдөө ажахын техникэдэ иимэ хайша хэрэгээр, һаланаар хандадаг хүнүүдтэ шанга эрилтэ табихаар болоо.

Тиимэһээ трактор, комбайн болон бусад машинанууд нарин нягтаар хадагалагдаха, зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдаха зэргэтэй. Энэл ушарта хүдөө ажахын продуктнуудай өөрын үнэ сэнгые хямдаруулха зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна бшуу. Илангаяа үбэлэй сагта бүхы машинануудые һайса сэбэрлэжэ, тоһодожо, резинэтэй хубинуудыень мулталан абажа, амяарань хадагалха эрилтэ табигдана. Трактор, машинануудые хээгүүр, айлай газаагуур орхихо ябадалда эсэс табижа, мүнөө жэлдэ бүхы техникээ колхоз, совхозуудай гол мастерскойн, тусхай түхеэрэлгэтэй бригаднуудай станай дэргэдэ суглуулжа, али машинада һэлгэгдэхэ ямар часть хэрэгтэйб гэжэ тодорхойлоод, тэдэнээ заһабарилжа эхилхэ хэрэгтэй.

Заһабарилга дээрэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэхэ, хүн бүхэн хүдэлмэриингөө шанарай түлөө харюусаха ушартай. Мүнөө үедэ заһабарилга гол түлэб бригадно-узловой аргаар хэгдэнэ гээшэ. Саашадаа бүри үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болохо байна бшуу.

Республикымнай олонхи колхоз, совхозууд комбайнуудые оруулаад, үбэлэй сагта заһабарилха байрагүй. Тиимэһээ энэ хүдэлмэриие гол түлэб хабартаа, зундаа хэдэг буруу заншалтай болошонхой. Энэ ушарта олон комбайнернууд хабарай тарилгада хабаадаха аргагүйдэнэ. Мүн ургаса хуряалгын эхилтэр комбайнууд бүхыдөө заһабарилагдангүй үлэшэнэ ха юм. Теэд ямар сагта комбайнуудые заһабарилхада зохид гээшэб? Энээндэ Мухар-Шэбэрэй «Победа» колхозой механизаторнууд сэхэ харюу үгөө. Эдэнэй үүсхэлые КПСС-эй обком һайшаан дэмжээд, энэ хүдэлмэриие дары эмхидхэхэ эрилтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ табиһан байна. Тиимэһээ колхоз, совхозуудай механизаторнууд, нэн түрүүн комбайнернууд, инженер, механигууд бүхы арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэжэ, үбэлэй эхилтэр комбайнуудаа заһабарилжа абаха уялгатай.

Нютагуудай үйлэдбэриин управлениин, «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй, тэрэнэй аймагууд хоорондын отделенинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд комбайн, трактор болон бусад машинануудай заһабарилгые эмхидхэхэ, ажахы бүхэндэ бодото туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Нүхэд механизаторнууд! Агууехэ Октябриин 45 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бүгэдөөрөө оролсожо, комбайнуудаа ойрын үдэрнүүдтэ заһабарилжа абаад, трактор болон бусад машинануудай заһабарилга хурданаар ябуулха гээшэ таанадай нангин хэрэг мүн.

[Х]үдөө ажахын машинануудые [заһаб]арилха асуудалда зорюулагдаһан бүхэсоюзна зүблөөн

[...]ажахын машинану[...]торнуудые заһаба[...]дalда зорюулагда[...]р—бүхэсоюзна зүб[...]дэр Москвада нээг[...]

[...]канска, областной, [...] нэгэдэлнүүдэй, мүн [...]техникын» районой [...] түлөөлэгшэд, үй[...] нютагай управле[...]эргэжэлтэд, колхоз, [...] главна инженернүүд энэ зүблөөндэ хабаадана. Тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха хэрэг һайжаруулха бодото хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэхэ, энэ талаар шэнэ амжалтануудтай танилсаха юм. Москва шадарай заһабарилгын предприятинуудые тэдэнэр ошожо хараха байна.

Бүхэсоюзна энэ зүблөөн—семинар зургаан үдэрэй туршада үргэлжэлхэ.

(ТАСС).

Ноябриин 1—механизаторай мэргэжэл шудалха бүгэдэ ниитын һуралсалай эхилхэ үдэр

ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР ЭХИЛХЭ

Республикын хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствын, нютагай үйлэдбэриин управленинүүдэй «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй, механизаторнуудые бэлдэхэ училищинуудай, хүдөө ажахын институдай, техникумэй инженернүүд, КПСС-эй зарим райкомуудай секретарьнар болон пропаганда, агитациин таһагые даагшанарай семинар-зүблөөн һаяхан КПСС-эй обкомдо боложо үнгэрөө. Тэндэ механизаторай мэргэжэл шудалха бүгэдэ ниитын һуралсал яажа эмхидхэхэб, ямар программа баримталхаб гэжэ тодорхойгоор хөөрэлдэһэн байха юм.

Трактористын мэргэжэл шудалха программа тухай республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй начальнигай орлогшо **А. Г. Френкель** үгэ хэлээ. Энэ мэргэжэлдэ һураха дуратайшуул 162 часай программа үзэжэ гараха. Тэрэ тоодо 100 час соо трактор шудалха юм. Мүн 20 часай туршада хүдөө ажахын машинануудтай, тракторай хүдэлмэриин эмхидхэлтэй танилсаха, 13 час соо трактор, машинануудай заһабарилга үзэхэ байна. Хэрбээ тэдэнэр неделидээ 3 үдэр сугларжа, үдэртөө 3 час һуралсабал, программая 4 һара хахадта дүүргэхэ болоно. Һуралсалай һүүлээр хүн бүхэн трактораар, хүдөө ажахын машинануудаар экзамен бариха ёһотой. Экзамен һайса баригшадта трактористын мэргэжэлтэй болоо гэһэн үнэмшэлгэ үгтэхэ ушартай.

Һуралсажа байха үедөө трактор заһабарилжа, жолоодожо һураха, тракторай түлишэ, тоһо ямар нормоор гаргашалагдахаб, тракторай хүдэлмэри яажа согсолон гаргахаб гэжэ ойлгон абаха болоно. Тэрэшэлэн хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абаха агротехникэ шудалха уялгатай. Һуралсаха сагай богони байһан дээрэһээ ажахыдаа бии байгаа «ДТ-54», «Беларусь» тракторнуудые мэдэжэ абабал зүйтэй.

Комбайнерай мэргэжэлдэ һургаха программа тушаа хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствын хүдэлмэрилэгшэ **М. М. Дагаев** хэлээ.

ДОСААФ-ай автомотоклубай начальник **С. Я. Рудский жолоошодые һурган гаргаха курсануудые эмхидхэхэ,** ямар программа баримталха тушаа тогтоо. Иимэ курсада үдэшэндөө һурагшад 624 часай программаар һуралсаха байна. Курсада имагтал 7 класс дүүргэһэн хүнүүд абтаха. Мүн курсада тусхай мэргэжэлтэй багшанар табигдаха ушартай. Үдэшэндөө һурагшад программая 6 һараһаа удаан болгонгүй дүүргэхэ юм. Программая дүүргээд, һурагшад гүрэнэй шалгалта бариха, автомашина жолоодолгоор гүрэнэй автоинспекцидэ шалгагдаха болоно. Экзамен һайнаар баригшадта 3-дахи классай шоферой эрхэ олгогдохо байна.

Гадна шофёр-любитель гэһэн эрхэтэй болохын тула 122 часай программа үзэжэ гараха байна. Энэ ушарта ямаршье хүнүүд багшаар табигдажа болохо, мүн хүнүүд өөһэдөөшье һуралсаад, шалгалта барижа шадаха.

Үнеэдые оньһон аргаар һааха мэргэжэлтэдые һургаха тушаа республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй ахалагша инженер **В. С. Сумцов** хөөрэжэ үгөө. Иимэ курсада һурагшад 170 часай программа гараха ёһотой. Тэрэ тоодо «ёлочко» түхеэрэлгые шудалха хэрэгтэ 45 час, үнеэдые һаажа һуралгада 70 час хараалагданхай.

Зүблөөндэ хабаадагшад һуралсалай группануудые 30 хүнһөө олон болгохогүй гэжэ хэлсээ.

Удаань нютагуудай үйлэдбэриин управленинүүдэй главна инженернүүд механизаторнуудай мэргэжэл шудалха бүгэдэ ниитын һуралсалда хэр бэлдэжэ байһан тухайгаа мэдээсэбэ.

— Һуралсалай группанууд эмхидхэгдэжэ, тэдэниие хүтэлбэрилхэ, тэндэ багшалха хүнүүд олдонхой,—гэжэ Хориин нютагай үйлэдбэриин управлениин главна инженер нүхэр **Бакланов** мэдүүлбэ.

—Манай зонын ажахынуудта трактористын мэргэжэлдэ 918, комбайнерай—50, шоферой—219 хүн һуралсахаар хараалагдаад, хэшээлээ ноябриин 1-һээ эхилхээр байнабди, —гэжэ Хяагтын нютагай үйлэдбэриин управлениин главна инженер нүхэр **Захаров** хэлээ.

— Республика доторнай механизаторнуудые һургадаг 5 тусхай училищи бии. Бидэнэр бүгэдэ ниитын һуралсалда хабаадагшадта шадаха соогоо туһалхабди,—гэжэ Татауровай училищиин директор нүхэр **Литвинцев** хэлэбэ. —Прибайкалиин аймагай 3 колхоздо энэ һуралсалые эмхитэйгээр ябуулха хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлхээр бэлэмди. Курсануудта зааха багшанарай семинар һара бүхэндэ үнгэргэжэ байбал зүйтэй ха,—гэжэ тэрэ дурадхаба.

Зүблөөнэй эсэстэ КПСС-эй обкомой секретарь **Л. В. Власов** үгэ хэлэжэ, механизаторай мэргэжэл шудалха бүгэдэ ниитын һуралсалые эмхитэйгээр эхилжэ, һайнаар ябуулхые уряалба. Манай республика дотор энэ һуралсалаар 500 һургуули нээгдэхэ, тэндэ 7800—8000 хүн һураха байна.

Гадна бүхы үдэшын һургуулинуудта һуралсагшад, дунда һургуулиин 11-дэхи классай һурагшад мүн лэ тракторист гү, али комбайнерай мэргэжэл шудалжа гараха юм. Мүн республикын городуудаар тракторист, комбайнерай мэргэжэлдэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад һуралсахаар хараалагданхай.

Зүблөөндэ хабаадагшад механизаторай мэргэжэл шудалха бүгэдэ ниитын һуралсалые байгша оной ноябриин 1-һээ эхилхэ гэжэ шиидээд тараа.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАР

Таряа хуряалга, гүрэндэ тушаалга болон тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ эрхим һайн үрэ дүн туйлаһан иимэ коллективүүд, хүдөө ажахын түрүүшүүл, студентнэр партиин обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ:

Хориин аймаг (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Ренчинов П. Э., аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Бальжинимаев Б-М. С.), гүрэндэ 155 мянган центнер таряа худалдаха уялгатай аад, 166 мянган центнер худалдажа дүүргээ.

Яруунын аймаг (КПСС-эй райкомой секретарь нүхэр Жалсанов Ц-Д. Ж., аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Довгань С. Г.), гүрэндөө 76 мянган центнер таряа худалдаха уялгатай байгаад, 95,6 мянган центнер худалдаа.

Бэшүүрэй аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Н. Б. Юмсунов, парторганизациин секретарь П. Ф. Синицын) гүрэндөө 13000 центнер ороохо худалдаха уялгатай аад, 13069 центнерээр дүүргээ.

Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхоз (түрүүлэгшэнь Е. З. Утенков, парторганизациин секретарь Г. А. Афанасьев) гүрэндэ 11000 центнер ороохо худалдаха уялгатай аад, 11057 центнерээр дүүргээ.

Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой тракторна бригада (бригадирынь Е. М. Григорьев) 1450 га газарай гектар бүхэнһөө 11 центнер шэниисэ хуряаха уялгатай байгаад, 13 центнер хуряаба. 210 гектар кукурузын газарай га бүхэнһөө 300 центнер эшэ набша хуряаха уялгатай байгаад, 600 центнер хуряагаа, мүн саахарай свёкло хуряаха уялгаяа дүүргээ.

Саганов Н. Б. — Буряадай хүдөө ажахын техникумэй һурагша, Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо «С-6» комбайнаар 677 гектар таряа хуряагаа.

Гроздова М. А. — Буряадай хүдөө ажахын техникумэй студентнүүдэй группын ахалагша. Тэрэнэй толгойлһон группа Сэлэнгын «Коммунизм» колхозой таряа хуряалга дээрэ үдэр бүри даабаряа 170 процент дүүргэжэ байгаа.

Крашенин Н. Г.—Буряадай хүдөө ажахын техникумэй һурагша, Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо «СК-3» комбайнай штурвальнаар хүдэлхэдөө сэхэ хадалга дээрэ 10 га хадаха нормын орондо 20 га хадажа, бүхыдөө 280 гектарай таряа хуряагаа.

Зарубин В. С. — Буряадай хүдөө ажахын техникумэй һурагша, Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо таряа сэбэрлэлгэ дээрэ хүдэлхэдөө үдэр бүри даабаряа 160 процент дүүргэжэ байгаа.

Дашабылов Г. Ц., Цыбжитов В. Н., Башинов Д. С. — багшанарай институдай студентнүүд, Яруунын Нарһатын совхоздо 300 центнер үбһэ хуряажа һүрилһэн байна.

Пунцыков Д. Н., Бадмаев Б. А.—багшанарай институдай студентнүүд, Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 245 центнер үбһэ хуряажа һүрилөө.

Новиков В. В. — түмэр замай Улаан-Үдын техникумэй һурагша, тэрэнэй хүтэлбэрилһэн группа Тарбагатайн аймагай «Дружба» колхоздо хүдэлхэдөө үдэр бүри даабаряа 170—200 процент дүүргэжэ байгаа гэхэ гү, али 2200 центнер таряа эрхим шанартайгаар сэбэрлэһэн байна.

Варфоломеев А. С.—хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын электротехникумэй һурагша, Хориин Чисаанын совхоздо һолоомо суглуулагшаар хүдэлжэ, үдэр бүри даалгабаряа 200 процент дүүргэжэ байгаа.

Петров Е. И. — хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын электротехникумэй һурагша, Хориин аймагай Чисаанын совхоздо трактористаар хүдэлхэдөө үдэр бүри даабаряа 150—160 процент дүүргэжэ байгаа.

Радионова Н. Ф., Киселева Н. И. — хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын электротехникумэй һурагшад, Хориин аймагай Үдын совхоздо таряа сэбэрлэхэдээ үдэр бүри даабаряа 170 процент дүүргэжэ байгаа.

АМЕРИКЫН ЭЭЭРХЭГ ТҮРИМХЭЙШҮҮЛЭЙ АМА ТАТАХА

гэһэн уряа бүхы дэлхэй дээгүүр зэдэлнэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. ХРУЩЕВТО

ООН-ой гэшүүд—олон тоото гүрэнүүдэй саг үргэлжын түлөөлэгшэд энэ шахардуу шанга байдалай тохёолдоод байхада, танда уряалтайгаар хандахыемни намайе томилһон байна.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал аршалан хамгаалхын тулада энээндэ хабаатай гүрэнүүд дайнай аюул тохёолдуулжа болохо, байдалые шахардуу шанга болгохо ямаршье ябуулгануудһаа арсаха ёһотой гэжэ эдэ түлөөлэгшэд тоолоно. Энээндэ хабаатай гүрэнүүдэй сугларжа, энэ тохёолдоһон кризисые эбэй ёһоор шиидхэхын, Карибска бассейн шадар тохёолдоһон байдалые тогтонижоруулхын тулада саг хэрэгтэй гэжэ эдэнэр тоолоно.

Энээнэй тулада нэгэ талаһаа, Куба тээшэ буу зэбсэг зөөлгые һайн дураараа болюулха, тэрэшэлэн Куба тээшэ зориһон корабльнуудые хизаарлан нэгжэхээр хараалһан хэмжээнүүдые мүн лэ һайн дураараа болюулха.

Хоёр гү, али гурбан неделиин турша соо эдэ ябуулганuудые һайн дураараа болюулхада, энээндэ хабаатай гүрэнүүдэй уулзажа, энэ асуудалые зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр эбэй ёһоор шиидхэхэ арга олдохо һэн гэжэ би тооолоноб.

Иимэ хүсэл бодолнуудай аша туһада ямар туһаламжа үзүүлжэ шадаха байнабиб, тиимэ туһаламжа үзүүлхын тулада бүхы гүрэнүүдтэй хамта хүдэлхэб. Энэ бэшэгые удааруулангүй хаража үзыт гэһэн уряалтайгаар дээдэ тушаалта танда ханданаб.

Америкын Холбоото Штадуудай президентдэ имэрхүү удхатай бэшэг эльгээгээб.

У. ТАН,
ООН-ой Генеральна
Секретариин уялга
дүүргэгшэ.
1962 оной октябриин 24.

Н. С. Хрущевой У Танда эльгээһэн харюу

Хүндэтэ господин У Тан,

Танай хандалга абаад, энээн соо байһан дурадхалтай ехэ анхаралтайгаар танилсабаб. Танай үүсхэлые һайшаанаб. Карибска далайн райондо тохёолдоһон байдал тушаа танай һанаа үнөөгөө зобоһонтнай намда ойлгосотой, юуб гэхэдэ, энэ байдал айхабтар аюултай, тиимэ тула, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин зүгһөө дары сагта хамааралсаха шухала гээд Советскэ правительство тоолоно.

Эб найрамдалай хэрэгтэ харюусаһан танай дурадхалнуудые зүбшөөнэб гээд би танда мэдүүлнэб.

Хүндэлэгшэ

Н. ХРУЩЕВ.
1962 оной октябриин 25.

Господин Хрущевто

Москва.

Урма зориг оруулһан харюугайтнай түлөө танда баясхалан хүргэнэб. Үнэн зүб бодолые аршалан хамгаалхын түлөө танай мүхэршэгүй хараа шугам баримталдаг туладатнай амаршалнаб. Танай дурадхалда америкынхидэй зүбшөөлөө үгэтэрынь, Кубын уһанда корабльнуудые хэды саг соо байлгаха аабза гэжэ найданаб. Дайе зайсуулжа шадаа гээшэ һаатнай, бүхы дэлхэй танда баясхалан хүргэхэл. Хэрбээ ямар нэгэн туһаламжа хүргэжэ шадаха байгаа һаамни, энээн тухай намда мэдүүлыт.

БЕРТРАН РАССЕЛ.
1962 оной октябриин 24.

Атлантический океан

КУБА

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

БҮРИ ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАЯ!

ПАРТИИНА АЖАБАИДАЛ

ТООСООТО-ҺУНГУУЛИИН ПАРТИЙНА СУГЛААНУУДАЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

Мүнөө хаа хаанагүй парторганизацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна. Тэдэнэй гол илгаань юуб гэхэдэ, агууехэ Программа ба Устав батална абаһан XXII съездын һүүлээр тэбхэр жэл үнгэрһэн хойно зарлагдажа байгаа түрүүшын һунгуулиин суглаанууд болоно. Тоосоото үе соо хэгдэһэн юумэеэ али бүхы талаһаань гүнзэгыгөөр хаража үзөөд, түүхэтэ съездээр табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө юу хэгдэхэ ёһотойб гэһэн суглаанууд үнгэргэгдэнэ.

КПСС-эй Улаан-Үдын олонхи эхин организацинуудаар тоосоото-һунгуулиин суглаанууд эмхитэйгээр, һайн бэлэдхэлтэйгээр зарлагдажа дүүрэбэ. Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунистнар парторганизацинуудай хэһэн ажал хүдэлмэриень КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор хаража, дутуу дундануудыень шүүмжэлбэ. Нёдондо жэл городой промышленна предприятинууд гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргээ һэн. Ябажа байгаа оной 8 һарын валова продукци гаргаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбүүд тус тустаа 103, 103,8 процентээр дүүргэгдөө. Тиихэдэ түсэбһөө гадуур 3 миллион түхэригэй продукци үгтөө. Жэшээлхэдэ, «Электромашина» заводто продукциин өөрын үнэ сэн 0,3 процентээр доошолуулагдажа, 280 мянган түхэригэй мүнгэ зөөри алмагдаа.

Гэхэтэй хамта тус заводто үйлэдбэриин технологи эбдэхэ, саг болзор сооһь шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхохогүй, һайн шанартай продукциин түлөө тэмсэл эрхилхэгүй, ажалай журам сахидгада ба аюулгүйн техникэдэ анхаралаа хандуулхагүй ушарнууд дайралдана гэжэ коммунистнууд тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ тэмдэглэбэ.

Мехстеклозаводто тоосоото үе соо 160 уралан нарижуулгын дурадхалнууд нэбтэрүүлэгдэжэ, 85 мянган түхэригэй мүнгэн зөөри алмагдаа. Мүнөө жэл 8 миллион квадратна метр шэл түсэбһөө гадуур гаргахын түлөө тэмсэл эрхилхэ хэмжээ ябуулганууды партийна организаци хараалаа.

Республиканска Госбанкын конторын коммунистнарай суглаан ехэ эмхитэйгээр ба эдэбхитэйгээр үнгэрөө. Элдэб янзын саарһа, справка, актанууд соогуур тархяа эрьешоод лэ, хүдөөгэйнгөө таһагуудһаа таһаршанхайбди, тэдэнинье саарһанай хүсөөр удариданабди гэжэ коммунистнар мэдүүлбэ.

Гэхэтэй хамта олон газарнуудта тоосоото суглаанууд муу бэлэдхэлтэйгээр, үсөөн коммунистнарай хабаадалгатайгаар үнгэрөө. Тэдэнэй тоосоото элидхэлнүүд ёһын тэдыдэ бэшэгдэһэн гэжэ һанахаар. Жэшээлхэдэ, горхлебторгын, «Красный путь», Кировэй нэрэмжэтэ заводуудай парторганизацинуудай секретарьнуудай элидхэлнүүд оройдоол 15 минута тухай саг эзэлээ.

КПСС-эй райкомууд тоосоото-һунгуулиин суглаануудые бэлдэлгэдэ коммунистнарые, эдэбхитэдые олоор хабаадуулаагүй. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй Советскэ райкомой штатна бэшэ таһагуудые даагшанар ба инструкторнууд энэ шухала кампанида хабаадаагүй үлэшоо. Райкомой бюрогой гэшүүд нүхэд Санжиев, Вторушин, Крылова гэгшэдэй али нэгэ предприятиин суглаанда ошоһониинь, партиин эхин организациин секретарьнуудта элидхэл бэлдэлгэдэ туһалһаниинь тон үсөөн.

Предприяти, учреждениингээ администрациин ажал хүдэлмэри хинан шалгажа байхаар байгуулагдаһан парторганизацинуудай дэргэдэхи комиссинуудай ажал хүдэлмэри тухай хэлсэгдээ, тэдэнине зүбөөр хүтэлбэрилөөд, ажалдань туһалаад, үүсхэл оролдолгыень дэмжээд байбал, партийна организацинуудай ябуулжа байгаа ажалда нилээд нүлөө үгэхэ байгаа гэжэ суглаанууд дээрэ тэмдэглэгдээ. Гурбадахи автотранспортна конторын, «Победа» гэжэ оёдолой фабрикын, 1-хи железобетонно, архиин заводуудай партийна организацинуудтахи комиссинууд юушье хээгүй гэжэ коммунистнар шүүмжэлээ. Теэд зарим суглаанууд дээрэ тус комиссинууд тушаа нэгэшье үгэ хэлэгдээгүй. Хэлэгдэхэ юумэнэй үгы байхада юуншье гэжэ хэлэхэб даа.

Соёл сурталай хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ анхарал хандуулдагүй парткомой секретарьнууд шанга шүүмжэлэлдэ ороо. Үйлэдбэриин элдэб асуудалда тойргошоод, зоной дунда ябуулха ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулаагүй нүхэд бии. Тэдэнэй тоодо барилгын хэрэгсэлнүүдые бэлдэдэг комбинадай, пивэ нэрэлгын заводой, 3-дахи автотранспортна конторын ба бусад предприятинуудай партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд оролсоно.

Улаан-Үдын пристаниин парторганизаци түсэбгүйгөөр ажаллажа, нёдондо жэлдэ 3 дахин лэ суглаа, 6 дахин бюрогой заседани зарлаһан байна. Тэндэхи олон коммунистнар партийна даалгабаригүй, теэд даалгабаритайшье нүхэдүүд тэрээндээ харюусалгагүйгөөр хандадаг. Тэрэшэлэн политическэ гэгээрэлэй һургуулиин ахираар ажалладаг байһые мэдэжэ байгаад, партиин райкомойхид ерэжэ шалгадаггүй, харюусалгатай нүхэдтөө шанга эрилтэ табидаггүй байшоо.

Парторганизациин бюрогой гү, али парткомой составые үе болоод шэнэдхэн һэльбэжэ байха гэһэн КПСС-эй Уставай эрилтын ёһоор үнгэрһэн партийна суглаанууд эдэбхитэй, үүсхэлтэй, политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл ехэтэй нүхэдые партийна хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ һунгаа. Жэшээлхэдэ, Железнодорожно районой парторганизацинуудта 194 хүдэлмэришэд ба үйлэдбэриин мэргэжэлтэд бюрогой ба парткомой составта оролсоо.

Гэхэтэй хамта Советскэ райондо эхин ба долоон жэлэй һургуулитай секретарьнуудай тоо олошороод байна. Хүтэлбэрилхы органуудаа шэнэдхэхэ гэһэн КПСС-эй Уставай ёһо гурим хэдэн парторганизацинуудаар сахигдаагүй. Жэшээлхэдэ, Октябрьска районой мяха консервнэ комбинадай парторганизациин секретарь нүхэр Медведев 3-дахяа, лабораторно комплексын парторганизациин секретарь нүхэр Арбатская 4-дэхеэ һунгагдаба. Железнодорожно районой 6 парторганизацинуудаар тиимэ ушар үзэгдэнэ. Мүн мехстеклозаводой парторганизациин бюрогой гэшүүнээр нүхэр Болотов 8-дахяа, 3-дахи СМУ-дэ нүхэр Яжовецкий 7-дохёо һунгагдаһан байха юм.

Н. Чечётка,
КПСС-эй обкомой инструктор.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй мэдүүлгэ

Куба болон бусад гүрэнүүд тушаа Америкын Холбоото Штадуудай эзэрхэг түримхэй ябуулга хэжэ байһан тухай мэдээсэлые эб найрамдалай тала баридаг совет хүнүүд, совет олониитэ уур сухалтайгаар, зэбүүрхэлтэйгээр угтаа. США-гай зонхилхы хүнүүдэй эдэ үзэгдөөгүй муухай ябуулгануудые хэжэ, дэлхэйн термоядерна дайнай һүжэрхэ аюулай үмэнэ хүн түрэлтэнииие табиһыень совет хүнүүд эрид шууд буруушаана.

Кубын республикые сэрэгэй талаар хашаха хабшаха тухай соносхоһон Америкын сэрэгэйхидэй, США-гай правительствын элитээр, һэнгэргүйгөөр мүнөө хэһэн ябуулга шэнгеэр эзэрхэг түримхэй болон дайнай хүсэнүүд иимэ ябуулга дайнай хойто тээхи бүхы үе соо хэзээдэшье хээгүй юм. Эрхэ сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалтай Кубын арадые уймар тэнэгээр үзэн ядадаг дээрэһээ Америкын зонхилхы этэгээдүүд дайнай гал дүлые шатаахаар бэлэн байна. Энэнь бүхы бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ дэлгэржэ шадаха бшуу.

Энэ һэргылэмээр үе сагта эб найрамдалай тала баридаг совет хүнүүд хадаа Советскэ правительствын 1962 оной октябриин 23-най мэдүүлгэ соо найруулагдаһан Советскэ правительствын шууд сэхэ, амгалан ёһоной хараа бодолые нэгэн һаналтайгаар дэмжэхэ зуураа, эзэрхэг түримхэй болон дайнай хүсэнүүдэй ама татахын тулада хамаг юумэ хэхыень уряалан, бүхы хүдэлөөнүүд болон организацинуудта, бүхы дэлхэйн һайн һайхан сэдьхэлтэ хүнүүдтэ, Америкын Холбоото Штадуудтахи олониитэдэ хандана. Бидэнэр Кубын баатарлиг арадые ехээр дэмжэнэбди, тэрээндэ хүсэдөөр таларханабди. Бидэнэр эб найрамдалые бултадаа шууд сэхээр хүсэнэбди—энэ хадаа Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй замые боохо һаад хаалта болоно үгэнэ.

Буу зэбсэг бүгэдэ ниитээрээ хуряахын, эб найрамдалай түлөө Бүхэдэлхэйн конгрессэй арюун нангин уг зорилгые шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр, оролдосотойгоор бэелүүлхыень эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет уряална. Дэлхэйн арадуудта конгрессэй бэшэгээр хандажа, уряалһан үгэнүүд хүн түрэлгэнэй хуби заяанда угаа харюусалгатай энэ үедэ һайн һайхан сэдьхэлтэ бүхы хүнүүдые зоригжуулаг лэ.

«Бидэнэр, эб найрамдалые хүсэгшэд, олон байнабди. Бидэнэй бултадаа тэмсэл хээд, тэмсэл хэгшэдэй бултадаа эбтэй эетэйгээр ябуулга хээд байгаа һаань, эб найрамдал аршалан хамгаалха манай хамтын уг зорилго бэелүүлхэ зам бидэнэр табижа шадаха байнабди».

Бүхы оронуудай эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд хамтадаа түргэнөөр, эрид шууд тэмсэл хээд байгаа һаа, Кубада эсэргүүгээр США-гай хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй ябуулгые таһалдуулжа, дэлхэйн термоядерна дайнай аюулые зайсуулжа, дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалжа шадаха гэжэ бидэнэр батаар этигэнэбди.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет.

Лэпсон ТАПХАЕВ

Тэмсэлэй онгосо

Жабхалан һуртэ тэмсэлэй туг
жадын үзүүртэ хиидэжэ,
Жаргал тухай дууеш
О, Куба! —
Жабар, шуурган аяар холуур туунa.
Заяа хубиишни залууршан — Фидель
Замдаа төөрихэгүй:
Хазаар һахал сооһь — зориг;
Замайнь карта — ленинизм...
(Шэбхэг харанхыда игааһан энэ наранай
шинии эрье хүрэһэниинь зохид)
О, Куба!
Ода магтаалшье шамда хэрэггүй. Дуула!
(Ороо һон үлүү хэрэгтэй гэжэ мэдэнэб)
Далбагыш туунa
Оодорһон сүлөөтэ шуурган!
Тамарапганда дуратайшуулые зуурандаа һуулган,
Дурагүйшүүлые буулган,
Тамара, тамара.
Заланагүйш, мэдэнэб,
жадатай буугаа
хэнэйшье урдаһаа,
Зананагүйш хэндэшье
заахан аад,
шурбэһэлиг нюдэргаа.
Харин тиихэдэ
Баруун далайн абарга Акула
Бахалзуурайнгаа бүдүүндэ найдажа,
Хам шүүрэн хазахаяа шамай
Ангалзана,
Ангалзана.
Амандань багтахагүйш,
алганын зэргэшье һаа,
Ай, Куба!
Шамтай сугтаал Саяан уула.
Шанхай, Ханой, Анда, Тула
Шамтай сугтаал.
Шаргал наранай шарадаг бүхы хизаарта
Шам тухай.
заяан тухайш
һанаан боложо һуудаг
Хүн бүхэн шамтай сугтаал!
Акулын аманда дэлхэй багтаха аал?
Далай дээрэ гансаардаха бэрхэ:
Тэмсэлэй онгосо, Куба!
Нүүрһээр дутаа һаа,
Нухэдтөө дуулга!
Аюулай болоо һаа,
Бү ай, сохом
Абаралгын
Онгосо
Ошохо.

Эзэрхэг түримхэйшүүлэй амыень татаха!

Америкын империалистнуудай харата муухай аяг аашые совет залуушуул шоо шобто харана. ВЛКСМ-эй Центральна Комитет, СССР-эй залуушуулай организацинуудай комитет мэдүүлгэ хээ. Тэрээн сооһь иигэжэ хэлэгдэнэ:

—Революционно Куба хэзээдэшье, хэзээдэшье заналта хээгүй, хэнэшьегүй. Бүхы арадууд шэнги Кубын арад хадаа эрхэ сүлөөгэй замые, шэнэ общество байгуулха замые шэлэн олоод, амгаланаар ажаһуухые, ажаллахые хүсэнэ. Кубын арад бусадай газар булимтаран абахые хүсэнэгүй, харин Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлһээ урдань зобожо тулижа байһан өөрынгөө Эхэ оронииe аршалан хамгаалхые хүсэнэ.

Мэдүүлгэ соо иигэжэ тэмдэглэгдэнэ. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха талаар, оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха шадабарииe бэхижүүлхэ талаар манай правительствын абажа байһан хэмжээ ябуулгануудые Ленинскэ комсомол, совет залуушуул нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ. Хэрбээ эзэрхэг түримхэйшүүл дай һүжэрөөгөөд байгаа һаа, тэдэнэр манай совет ороной буу зэбсэгэй бүхы хүсэ шадалые өөр дээрээ үзэхэл.

Эб найрамдалай, демократиин, социализмын нангин түйлалтануудые хамгаалхын, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ хүсэтэ сохилто үгэхын тулада ямаршье сагта жагсан бодохоор бэлэн байнабди гэжэ ороной эдир залуу хүбүүд, басагад КПСС-эй Ленинскэ Центральна комитедтэ, Советскэ правительствада тангаригаа үгэнэ гээд хандалга сооһь хэлэгдэнэ.

Зүүн гарни б

— Баабайм намдаа хэлыш,
Баруун гаршни яаһам?—
Барбагар шарайень шэртэж,
Баабайдаа Дугар хандаба.
— Эх даа, хүбүүм, хүбүүм,
Энээхэн гарни юу хээб?!
Хонгор һайхан нютагтаа
Колхоз байгуулалсаһан гар
Баруун гараа үргэхэдэм,
Банди, ламанар хосордог
Баруун гараа үргэхэдэм,
Бүгэдэнэй асуудал бүтэлсэ
Баруун гарайм хүсөөр лэ
Баригдаа юм энэ гэрнай,
Баруун гарайм хүсөөр лэ
Баяжаһан юм колхознай.
Бардам эзэрхэг Гитлерэй
Бахархажа орондомнай
добтол

Баруун гарни буугаа
Баруун тээшэ шаглуулаа
Гурбан жэл дайсанай
Голдонь хүрөө юм гарни,
Гансал нэгэ һомонһоо
Гарни хосороо юм, хүбүүм
Золиг тэрэ янкинуудай
Зоргоороо Кубада добтол
Зүүн гарни буугайнгаа
Замагынь бариад бодохол!
Баруун гаргүй Бата
Багахан хүбүүндээ харюу

Михаил Г

Бэшүүрэй таряашадай үгэ

БЭШҮҮР. **(Телефоноор абтаба).** Эндэхи Гочит тосхондо олон зоной митинг болоно, Кубын арадые хүреэлэн гансаардуулжа, хашаха гэһэн США-гай правительствын хорото муухай аашые үзэн ядажа байһанаа тэндэхи Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд мэдүүлбэ.

Колхозой парткомой секретарь нүхэр Бадмажапов митинг нээжэ, Гочидой дунда һургуулиин директор Чимит Митыповтэ үгэ үгэбэ. Нүхэр **Митыпов** хорото империалистнуудай бузар муухай һэдэлгые элишэлэн харуулжа, шанга харюу үгэһэн Советскэ правительствын мэдүүлгэ тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Үгэ хэлэһэн **Степан Ястребов** иигэжэ мэдүүлбэ:

— Би һаяхан албаяа дүүргэжэ ерээд, түрэл колхоздоо механизатораар ажаллажа байнаб. Уймар тэнэг янкинуудай дай һүжэрөөхэ болоо һаань, Эхэ ороноо хамгаалхаа ямаршье сагтаа бодохоор бэлэнбди. Намтай адли бүхы совет арад аха дүү кубынхидээ хамгаалхаар хэзээдэшье бэлэн лэ.

Мүн тракторна таряан ажалай бригадын бригадир **Тит Григорьев** үгэ хэлэхэдээ:—Совет ороноймнай зэбсэгтэ хүсэн хэндэшье булигдашагүйгөөр хүгжэһэн байна. Бидэнэр—совет арад үнгэрһэн дайнда Гитлерэй солдадуудые бута сохиһондоол адли, Кубада добтолхоо һанагшадай амые татажа шадахабди.

Удаань хэдэн колхозникууд үгэ хэлэжэ, Советскэ правительствынгаа мэдүүлгые ехээр һайшааба. Империалистнуудай аашада харюу болгон ажалаа үшөө һайнаар хэжэ, гүрэндөө мал ажалай продуктнуудые худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлээ.

Д. Цыденжапов,
манай корреспондент.

Илалтануудыемнай һанаг лэ!

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнда мордожо, хархис этэгээдүүдтэй тулалдаһаар Чехословаки хүрөө һэм. Тиихэдээ 3 дахин шархатааб, «Улаан Одоной» орден болон бусад медальнуудаар шагнагдааб. Тэдэ шарханууд, тэдэ орден, медальнууд Эхэ ороноо баатар зоригтойгоор хамгаалан бодожо, дайсанаа үй бута сохиһон совет солдат бүхэндэ хүртөө ха юм.

Мүнөө амгалан тайбан ажаллажа байхадаа, дайнай шэрүүн үеые һанахадашье жэхыдэһэтэй. Теэд Эхэ орондомнай гү, али манай аха дүү гүрэнүүдтэ хархис этэгээдүүдэй добтолоо һаань, бидэнэр хэзээдэшье бодохоор бэлэмди. Манай эрэлхэг зоригтой аха дүү кубынхидтэ хара һабараа һарбайһан империалистнууд дайсанаа үй бута сохидог совет арадай хүсые һанаг лэ.

Аяар холын Буряад ороной юрын ажалшанби. «Куба хэзээдэшье гансаардахагүй!» гээд Кубын юрын нэгэ ажалшанай баруун гарые бахим бүхөөр барихые хүсэнэб.

Р. БАТУЕВ,
Анаагай совхозой лесник.

Таряашад малшадаа омогорхуулба

Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэл орооһо таряанай баян ургаса хуряаба. Колхоз гүрэндэ 2600 центнер орооһо худалдаха даабаряа 100 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Мүн ерэхэ жэлэй тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ бэлдэгдээ. Эртын саһанһаа һэргылһэн манай колхозникууд үдэр һунигүй эршэ зоригтойгоор ажаллаа. Нэрлэн хэлэбэл, комбайнернууд Доржи-Пама Тогмитов, Алексей Жаркой гэгшэд таряа хуряалгын мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһан байна. Нүхэр Тогмитов «С-6» комбайнаар 288 гектар таряа амяарлан хадаад, 216 гектарыень суглуулан сохиһон байна. Хоёрдохинь «С-4» комбайнаар 250 гектарай таряа хуряажа эрхимлээ юм. Мүн ондоо агрегадуудта хүдэлһэн механизаторнууд, колхозникууд болон таряа зөөлгэдэ, тоог дээрэ хүдэлһэн нүхэдшье магтаалтайгаар ажаллаа. Тиихэдэ ерэхэ жэлэй тарилгада бэлэдхэн, нилээд ехэ намарай паар хахалагдаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ республикынгаа ороoһо таряа гүрэндэ худалдаха уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, парти, правительствын зүгһөө сэдьхэл хүдэлгэмэ, халуун һайхан амаршалгада хүртөөд байхадань, колхозоймнай гэшүүд мүрысөөтэ ажалаа улам бүри түргэдхэхөөр зоригжоно. Колхознай үнгэрэгшэ 9 һарын дүнгөөр гүрэндэ мяха, үндэгэ, нооһо худалдаха хүдэлмэридөө яһала һайн амжалтануудые туйлаа юм. Гурбан кварталай туршада гүрэндэ 2030 центнер мяха худалдаха түсэбөө 15 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Тиихэдэ гүрэндэ үндэгэ, нооһо худалдаха жэлэй уялганууд дүүргэгдэһэн байна. Хамта 30 мянган үндэгэн худалдагдаа.

Мүн нооһо худалдаха уялга 12 центнерээр (физическэ шэгнүүрээр) үлүүлэн дүүргэгдөө.

Гүрэндэ мяха худалдаха хүдэлмэридэ Ринчин Цыденович Ендоновой хүтэлбэрилдэг ажахын-тоосоото гүүртынхид һайн дүнгүүдые туйлаа. Шомойхын үргэн уужам бэлшээридэ малаа һайнаар таргалуулжа, 200-гаад хашарагуудые дунда зэргээр 260—300 килограмм шэгнүүртэйгээр тушааһан юм. Мүнөөшье энэ гүртынхид залуу малаа һайса таргалуулжа байнхай. Тиихэдэ бэрхэ хонишон Шойжап Гомбоев 500-гаад толгой эрэ хурьгадые харууһалхадаа богони болзорой туршада тус бүриинь шэгнүүрые дунда зэргээр 39—40 килограммда хүргөө. Тэдэ хурьгадынь шэнэ аргаар шэмхэгдэһэн юм.

Тэрэшэлэн бусадшье малшад, һаалишаднай таряашадайнгаа туйлаһан һайн һайхан хэрэгые жэшээ болгон, ажахынгаа һалбари бүхэнине хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ мүрысөөгөө улам эршэдэнэ. Гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ уялгые декабриин 15 болотор заабол дүүргэхэ гэһэн зорилго табигдаа. Эдэ үдэрнүүдтэ 100 гаран мал шахан таргалуулагдажа байнхай. Эдэ мал ноябрь һарын һүүл багаар гүрэндэ худалдагдаха. Гадна үмсэһөө 150 гаран бодо мал худалдажа абаха хүдэлмэри мүнөө хэгдэжэ байна. Мүн ондоошье гүүртэнүүдтэ худалдагдаха залуу мал олон бии. Тиигэжэ байгша ондо гүрэндэ 3110 центнер мяха худалдаха уялгамнай бэелүүлэгдэхэ байна.

Үбһэ тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ элбэгээр бэлэдхэглэжэ, үбэлэй үедэ малаа хүсэд хооллуулха арга бии. Һолоомо, зелёнкоёо бултыень хуряажа дүүргүүтэй байнабди. Мүн малай байранууд һэльбэн заһагдана, дулаалагдана. Тиигэжэ таряашадайнгаа жэшээгээр манай колхозой малшад энэ жэлээ амжалтатайгаар дүүргэжэ, ерэхэ жэлдэ үшөө ехэ илалта туйлахаар түхеэржэ байнхай.

Д. Дашиев,
колхозой партийна комитедэй секретарь.

Олон мэргэжэлтэй барилгашад

Жэлһээ жэлдэ улам олошоржо байгаа ниитынгээ адуу малые дулаан, һайн байраар хангахын тула республикын хүдөө ажахын туршалгын станциин 6-дахи отделениин барилгашад оролдосотой һайнаар ажаллана. Энэ отделениин бэрхэ дархашуулай нэгэн Петр Асташевай 9 хүнһөө бүридэһэн бригадынхид бүриншье һайнаар, бултанда жэшээ харуулан ажаллана. Эдэнэр барилгануудаа түсэбөөр хараалагдаһан саг болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар дүүргэдэг заншалтай. Тиимэл хадань түргэн саг соо бүтээгдэхэ барилганууд эдэ бригадынхидта даалгагдадаг.

Үнгэрөөшэ зун богонихон болзорто өөһэдынгөө хүсөөр модынь бэлдээд, зөөгөөд, 100 үхэрэй байха арочна түхэлэй хото барижа бэлэн болгоо. Бригадын гэшүүд, Н. Баранов И. Красиков, Н. Болонёв, О. Раднаев, Г. Громов, П. Тогочеев, А Рантаров, В. Очиров гэгшэд олон мэргэжэлтэй болохын түлөө ходоодоо оролдодог.

Түрүү бригадын дархашуул дал хорёо, гэр байра бариха һаа гадна, шулуугаар элдэб түхеэрэлгэнүүдые хэжэ шадаха, мүн нарин модошо дарханай мэргэжэлтэйнүүд болонхой.

Мүнөө энэ бригадынхид Агууехэ Октябриин революциин 45 жэлэй ойн һайндэртэ бэлэг болгон, 100 тугалай байха байра ноябриин 1 болотор барижа дүүргэхэбди гэһэн уялга абаад, улам эршэтэйгээр ажаллажа байна.

В. Базаров.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур

1962 оной октябриин 27.

Агуухэ Октябриин 45 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

Хоёр дабхар универмаг

...тосхондо универма... дабхар байшан ба... дүүргэгдээд, най... лэжэ эхилбэ. Шэнэ ...тон һайнаар түхеэрэг... ...иза бүриин эд бараа ...а тусхай таһагтай... ...шээлхэдэ, бэлэн хуб... ...туталай, малгайн, бү... ...фюмериин болон бу... ...гууд тэндэ хүдэлнэ.

...идань элдэб зүйлэй ...н элбэг. Радиоприём... ...ило, велосипед, мото... ...гжэмэй инструмент ...худалдан абагшадай ...дүүрэнээр хангана.

К. Димов.

...мэй уялга— ...ябриин 7-до

...орондоо таряа худал... ...алис уялгаа дүүр... манай Республикын ...та КПСС-эй ЦК-гай, Министрнүүдэй Со... ...ыгээһэн амаршалгын ...шаад байхадаа, бүри ...ай амжалтануудые ...р зоригжооб—гээд, ...алишан Софья Бочик... ...рэнэ.

...олой гэшүүн нүхэр ...ва Мухар-Шэбэрэй совхозой 5-дахи от... 22 һаалишадай дун... һуури эзэлээ. Энэ ...индэ үнеэн бүриһөө ...ограмм һү һаахаб гэ... ...тэрэ абаһан байгаа. ...нөө энэ уялгаа Ок... ...убисхалай 45 жэлэй ...эр хүрэтэр дүүргэжэ, ...а анхаралда ажалай ...игобоб гэһэниинь бү... ...ишаалтай.

...аашье С. Бочиктуе... ...зтэй һайнаар хүдэл... ...таашье, республика ...ые суурхахань дам...

Д. Лопилов.

Түрүү ажалай урманда

Агуухэ Октябриин һайндэрэй урда тээхи мүрысөөндэ оролсоһон Баргажанай леспромхозой модошод, **инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлхые оролдон, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг** болоо.

Модо прицепгүйгөөр шэрэхэ шэнэ арга хэрэглэһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 20—25 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна. Леспромхозой бүхы пунктнуудта ехэ багсаар модо ашаха түрүү арга нэбтэрүүлэгдээ. Иигэжэ модо ашагшадай ажал нилээд ехээр хүнгэдхэгдөө, 20 хүдэлмэришэд сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда хэрэглэгдэхэ болобо.

Шэнэ технологи, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлжэ, тус леспромхозойхид модо шэрэхэ 10 һарынгаа түсэбые октябриин 23-да дүүргэһэн байна. Тэдэнэр 301 мянган кубометр модо Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээбэ. Энэ һарын дүүрэтэр 10 һарын даабариһаа гадуур 8 мянган кубометр модо Эхэ орондоо тушаахаар шиидэнхэй.

Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн тэмсэлэй үедэ эндэ олон түрүү хүдэлмэришэд урган гараба. Тэдэнэр ажалдаа шэнэ ёһоор хандажа, һайн жэшээ харуулан, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Жэшээлхэдэ, модо шэрэдэг автомашинын жолоошон, коммунис ажалай ударник Григорий Акимович Рысев 10 һарын туршада даабариһаа гадуур нэгэ мянган кубометр модо шэрэһэн юм. Тэрэнэй шэрэһэн модоор тус тустаа хоёр байратай 10 гэр гэхэ гү, али 800 дүрбэлжэн метр байрын талмай барижа болохо. Бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаһанайнгаа түлөө нүхэр Рысев «модо бэлэдхэлэй ба модо урадхуулгын хүндэтэ мастер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэлсөө. Тракторист Илья Николаевич Карагаев леспромхоз дотороо эгээл түрүүлэн долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые дүүргэһэн байна. Ажалдаа амжалта туйлажа байһан энэ түрүү тракторист «РСФСР-эй социалис мүрысөөнэй отличник» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай.

Н. Тюрнев.

27 тонно ашаа шэрэхэ тэргэ

Паровозо-вагонно заводой локомотив хабсаралгын цех соо 27 тонно ашаа электрын хүсөөр шэрэхэ тэргэ һаяхан туршагдаа. Энэ тэргээр хүндэ шэгнүүртэй детальнууд иишэ тиишээ, мүн ондоошье цехтэ абаашагдаха юм.

Электрын хүсөөр хүдэлгэгдэхэ энэ тэргэ дээрэ дүрбэн ехэ электродвигатель, туһалбариин ажалда хэрэглэгдэхэ машина ашагдаад, электромашинын цехһээ локомотив хабсаралгын цехтэ асарагдана. Тэрэ тэргэ иимэ ехэ ашаатайгаар нэгэ минута соо 15 метр ябаха шадалтай.

Элдэб ехэ деталь зөөхэ энэ шэнэ түхеэрэлгэ техническэ эрилтын ёһоор бага зэргэ шэнэдхэн хубилгагдажа, электродвигатель, электровозуудай частьнуудые зөөдэг болохонь. Тэрэниие ашаглабал, детальнуудые цехүүд хоорондо зөөхэ ажал нилээд ехээр хүнгэдхэгдэхэ, бүтээсэнь дээшэлхэ байна.

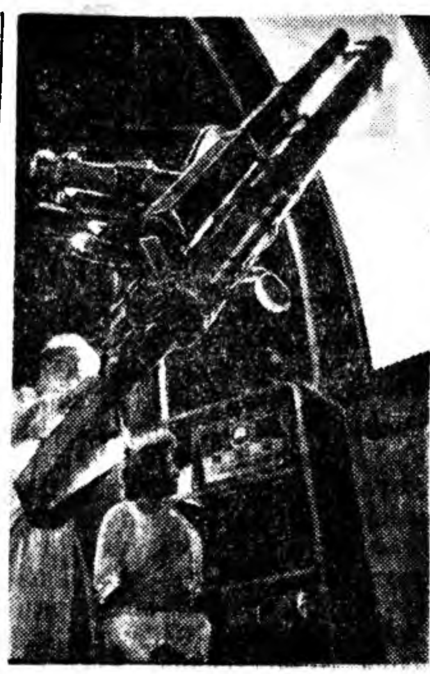
Энээнһээ урда завод дотор ашаглагдадаг тэргэнүүдһээ эгээл томонь болоно. Тэрэниие бэлэдхэхэ, хабсаргаха хэрэгтэ котельнэ, электро-цехэй, центральна заһабарилгын мастерскойн хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Инженер А. В. Потанов, электро-цехэй начальник А. А. Голиков гэгшэдэй хүтэлбэри доро энэ ажал бүтээгдээ.

А. Щеглаков,
ПВЗ-гэй технолог.

...өө нэгэ шэнэ һургуули

...тосхоной һуури... 1962—1963 онуудай ...шэнэ жэлдэ хүү... ...баригдаһан шэнэ ...ай болобо. Тэрэ һур... ...айшан гурбан даб... ...уралаар дулаасуу... ...айха юм. ...сэлюун, һаруул, ду... һургуулитай болоһондоо һурагшадшье баяртай. Тэндэ актова, физкультурын залнууд, буфет, библиотекэ, физико-математикын, биолого-химиин, түүхын болон бусад кабинедүүд бии. Тус һургуулида 1400 шахуу эдир багашуул һуралсана.

Б. Сотнич.

Наран элшэ дулаагаа ходоодоо нэгэ жэгдээр сасаруулжа байдаггүй гэжэ астрономууд мэдэдэг болоһоор үнинэй юм. Жэшээнь, мүнөө үедэ наранай эдэбхинь намдажа байна, тиин 1964-65 онуудта номгон намдуу байха. Эльбрус хадада дүтэ байдаг «Наран» гэжэ астрономическа станциин хүдэлмэрилэгшэд, дэлхэйн олон оронуудай эрдэмтэдтэ адли, «Намдуу Наранай уласхоорондын жэл» гэжэ нэрэтэй программаар мүнөө үедэ нарые шэнжэлхэ бэлэдхэл хэжэ байнхай. Энэ туйлай ехэ замбуулинай реакторые али бүхы талаһаань шэнжэлгэ хадаа наранда ба газарта болодог элдэб үзэгдэлнүүдэй хоорондохи холбоое тайлбарилха, магнитна хүрилэлгэ, хойто зүгэй туяаралга, радио-холбооной таһалдалга гэхэ мэтын олон тоото үзэгдэлнүүдые уридшалан мэдэхэ арга олгохо байна.

Тэрэ станциин хүдэлмэрилэгшэд Валентин Макаров, Анна Подлеснова гэгшэд наранай хүреэ түсхай прибороор шэнжэлжэ байна.

Үдэшын һургуули нээгдэбэ

ВЛКСМ-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой ээлжээтэ пленум боложо, залуушуулые үдэшын һургуулида олоор хабаадуулжа эрдэм бэлигынь, мэргэжэлынь дээшэлүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр Беломестная элидхэл хээ. Пленумэй хүдэлмэридэ ВЛКСМ-эй райкомой гэшүүд, комсомолой организацинуудай секретарьнуудһаа гадна, партийна организацинуудай секретарьнууд хабаадаба.

Мүнөө жэл аймагай 7 дунда, найман жэлэй һургуулинуудта хүдөөгэй залуушуулай һураха 7—10 үдэшын классуудые нээхэ гэжэ комсомолой райкомой пленум тогтообо. Тэндэ 1370 дунда эрдэм абаагүй залуушуул һураха юм.

Л. Дэмбэрылов,

БҮЛЭ БҮХЭНДЭ— ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхада, ниитын коммунис харилсаануудые бии болгоходо, шэнэ хүниие болбосоруулан хүмүүжүүлхэдэ соёл сурталай хүдэлмэри тон шухала үүргэ дүүргэхэ уялгатай юм. Соёл сурталай, коммунис ёһоной хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хэблэлгүйгөөр, газетэ, журналгүйгөөр ябуулхын, эмхидхэхын аргагүй байһаниинь элитэ. Энээниие хэды һайн мэдэжэ байбашье һаа, марксизм-ленинизмын сурталые, үдэр бүхэндэ номһон дэлгэрүүлжэ байдаг совет хэблэлые тараалгада, газетэ, журналай захил эмхидхэлгэдэ анхарал багаар табидаг партийна, профсоюзна, комсомолой организацинууд ушардаг.

Ойлгууламжын хүдэлмэриие оролдосо ехэтэйгээр ябуулжа, гэр бүлэ бүхэндэ газетэ, журнал захиюулхын орондо, гүрэнэй, колхозой, ниитын мүнгөөр албан зургаанай, коллективэй хэрэглэлдэ гэжэ нэрэ зүүгээд, түргэн мүртэйгөөр газетэ, журнал захиха хүдэлмэриие түгэсхэдэг партийна, профсоюзна организацинууд манайда яһала олон. 1963 оной газетэ, журнал захилгын ябаса тухай асуудал партиин Буряадай обкомой бюро һая хаража үзэбэ. Олон эмхи зургаанууд, предприятинууд, совхозууд, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй, ниитын эмхинүүдэй мүнгөөр захил хэһэн байна гэжэ тэмдэглээ. Тэрээнһээ боложо, ажалшад һонирхоһон газетэ, журналнуудаа захин абанагүй, гүрэнэй ехэ мүнгэн зөөри гаргашалагдана.

Гүрэнэй мүнгөөр хэблэл захилгые 1963 ондо бага болгохо гэһэн парти болон засагай зургаануудай зүгһөө сэхэ заабариин байбашье, зарим аймагууд, ажахынууд, республикын эмхи зургаанууд хэблэл захилгада гүрэнэй мүнгэ хэтэрмэ ехээр гаргашалһаар. Жэшээлхэдэ, ерэхэ жэлэй захилай һара хахадай дүн гаргахада, гүрэнэй, ниитын мүнгөөр 1963 ондо газетэ, журналнуудые захилга байгша онойхитой сасуулхада, Хориин аймагта 70 процентээр, Хяагтын аймагта 34 процентээр, Бэшүүрэй аймагта 20 процентээр ехэ болоо. Хэжэнгын совхоз хэрбээ 1962 ондо ниитын хэрэглэмжэдэ газетэ, журналнуудые 315 түхэригтэ, албан захиргаанай хэрэгтэ 303 түхэригтэ захиһан байгаа һаа, 1963 ондо хамтын хэрэглэмжэдэ 1067 түхэригтэ, албан захиргаанай хэрэглэмжэдэ аяар 411 түхэригтэ гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо хоёрһоо үлүү дахин ехэ гүрэнэй мүнгэ захилда гаргашалаа. Мүн Анаагай совхоз байгша онойхиһоо 1963 оной захилда гүрэнэй мүнгэ 400 түхэриг ехээр гаргашалаа. Иимэрхүү баримга Загарайн, Яруунын болон бусад аймагуудта үзэгдэнэ.

Тэрээнһээ гадна тус тус коллективэй, арадай ажахын тус һалбариин бэелүүлжэ, хэжэ байдаг ажал ябуулгатай ямаршье холбоогүй, албанай хэрэгтэ сэхэ хабаагүй журналнуудые гүрэнэй мүнгөөр захиха ушар бии. «Работница», «Крестьянка», «Крокодил» болон бусад журнал хүүгэдэй саад, яслинуудта захидаг газар бии. Мүн тус предприятиин, совхозой, зургаанай ажал үйлэдбэридэ сэхэ харьяатай газетэ, журналнуудые гүрэнэй мүнгөөр хэтэрмэ олоор, 30 гаран хэһэгээр захиһан ушар Шулуутайн леспромхоздо элирүүлэгдэбэ. Зарим совхоз, колхозуудай мэргэжэлтэд хүдөө ажахын журналнуудые өөһэдынгөө мүнгөөр захидаггүй, харин гүрэнэй мүнгөөр захиулжа абадаг байна. «Эрдэм» совхоздо, мүн Бэшүүрэй аймагай ажахынуудта иимэрхүү байдал бии байна.

Хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй, ниитын эмхинүүдэй мууса ажаллаһан дээрэһээ, партиин райкомуудай, парткомуудай, партийна эхин организацинуудай газетэ, журнал тараалгын хүдэлмэриие шанга хиналта доро абаагүй газарта, хүн зоной ехээр һонирходог түбэй газетэ, журналнуудай олониинь аймагай түбһөө сааша ошонгүй, холын фермэ, бригада, отарада хүрэнгүй дууһашадаг байна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхаха, хэблэл тараахаар соносхогдоһон һарын туршада, октябриин 20-һоо ноябриин 20 хүрэтэр ажалшадай, мэргэжэлтэдэй дунда хэблэл олоор тарааха, гүрэнэй мүнгөөр газетэ, журнал захилгые бага болгохо зорилго партиин обкомой бюро табиһан байна.

Имагтал клубуудай, библиотекэнүүдэй, политическэ гэгээрэлэй кабинедүүдэй, кино, театрнуудай, уншалгын байшангуудай, улаан булангуудай, культбазануудай, хамтын байрануудай хэрэглэмжэдэ, хүн зониие ажаһуудалай, соёл культурын талаар хангадаг газарнуудта (кафе, парикмахерска, ателье), олон хүнэй ябадаг бусад газарнуудай хэрэглэмжэдэ гүрэнэй болон ниитын эмхинүүдэй мүнгөөр газетэ, журнал захижа болохо. Тиихэдээшье захигдаһан газетэ, журналнуудай хэһэгынь таарууу зохидоор тодорхойлогдохо зэргэтэй. Мүн научна болон һуралсалай газарнууд, министерствэнүүд, совнархозой управленинүүд болон зургаанууд хэдэг ажалайнгаа түхэлтэй, шухала хэрэгтэй газетэ, журналнуудые захиха зэргэтэй. Энэ талаар багаханааршье хэтэрүүлжэ огто болохогүй.

Хэрэглэмжэһээ хэтэрүүлэн, гүрэнэй мүнгэ газетэ, журнал захилгада гаргашалһан тушаалта хүнһөө үлүү гаргашалһан мүнгыень салинһаань даража абаха эрхэ гүрэнэй хиналтын, шалгалтын зургаануудта олгогдоо.

Кабанскын аймагай Степной Дворец гэжэ хүдөө тосхоной багшанар, мэргэжэлтэд, интеллигентнэр гэр бүлэ бүхэндэ газетэ, журнал захиулха, тиигэжэ арад зоной дунда хэблэл олоор тарааха гэһэн һайшаалта үүсхэл гаргаһан байна. Тэрэ үүсхэлынь партиин обкомоор дэмжэгдээ. Ажалша зоной дунда хэблэл һайн дурааараа тараагшадые олоор оложо, тэрэ хүдэлмэридэ комсомолшуудые, багшанарые, пенсионернүүдые, эхэнэрэй соведүүдэй гэшүүдые, бухгалтериин хүдэлмэрилэгшэдые эдэбхитэйгээр хабаадуулалсажа, газетэ, журналнуудые, илангаяа манай республика дотор гарадаг «Байгал», «Агитаторай блокнот» журналнуудые, «Буряад үнэн», «Буряадай залуушуул», аймагууд хоорондын газетэнүүдые, мүн түбэй «Экономическа газетэ», партийна журналнуудые нёдондонойхиһоо хүн зоной дунда бүри олоор тарааха, захиулха шухала. Энэ шухала хүдэлмэридэ агитаторнууд, пропагандистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, өөһэдөөшье газетэ, журналнуудые олоор захиха зэргэтэй. Юундэб гэхэдэ, хэблэлгүйгөөр соёл сурталай хүдэлмэриие, түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлхэ хэрэгые эрхилхэ, ябуулха аргагүй бшуу.

Үдэр бүхэндэ гарадаг совет хэблэлые бүри олоор айл, бүлэ бүхэндэ захиулдаг боложо шадабал, тэрэмнай арад зоной дунда ябуулагдадаг соёл сурталай, коммунис хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие улам һайжаруулха хүсэ ехэтэ нүхэсэл болохо байна.

С. БАДМАЕВ,
КПСС-эй Буряадай обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо.

ҺЭШХЭЛГҮЙ ЭСЭГЭ

Мүнөө манай жабхаланта сарюун үе сагта ажаһуухаһаа үлүү зол жаргал хаана байхаб, юрэдөө? Үдэр бүри шэнэ мантан томо завод, фабриканууд бодожо, талын шэмэг болоно. Манай совет хүнүүд үдэр бүри далита мэргэн ажалаараа суурхана. Баатар зоригто космонавтнууднай замби дэлхэйе тойроод, космосой үүдэ сэлижэ, дэлхэйе гайхуулаа. Хаана шэнэ һургуули, институт, соёлой байшан ашаглалгада ороноб, тэрэ дары дуулдадаг ха юм.

Иимэ туйлалтануудаймнай хажуугаар өөдэгүй юумэнүүд үзэгдэжэ, хуушанай хог үлэгдэлнүүд харагдажа, хүн зоной дура гутаана.

Хяагтын совхозой Дурёны тосхондохи отделениин тоогые даагша Краснояров Николай Алексеевич Володя гэжэ 13 наһатай хүбүүгээ һургуулидань эльгээхээ таһа арсаа.

Энэмнай юун боложо байна гээшэб, юрэдөө, гээд уншагшад асуужашье магадгүй.

Нээрээшье, ой ухаанда орошогүйл даа. Үнэншэмөөр бэшэ. Коммунист хүн байгаад, хүбүүгээ һургуулида һургахаяа арсаха гээшэ ёһотойл зэрлиг ааша бэшэ гү? «Хүбүүдни олон, һургаха шадалгүйб, туһаламжа хэрэгтэй»,—гэжэ Краснояров шалтана.

Дурёны тосхондо Краснояровһаа үлүү шадалтай айл хомор байха. Тэдэнэй хорёо соо тарган гахайнууд, олон тахяа, галуунууд, 4—5 толгой эбэртэ мал, 10 гаран хонид байдаг. 0,15 га огородынь баян ургаса үгөө. Красноярова һамган Людмила совхоздо ажал хэдэггүй, хубиингаа ажалда хамаг анхаралаа хандуулна.

Үхибүүнэйнгээ Сүхын 8 жэлэй һургуулида һуража байтарнь, шал худал шалтаг билтаг урдаа табяад, абажа ябашоо. «Сүхын һургуулиин багшанар минии хүбүүе 5-дахи класстань хоёр жэл зорюута үлөөгөөд, хашажа хааажа байһан юм»—гэжэ «баримтална».

Красноярова һургуулиин директор нүхэр Гендунов Б. Н., Сүхын сельсоведэй түрүүлэгшэ Курикалов, Гэгээрэлэй министерствын түлөөлэгшэ нилээд хөөрэлдэһэн байха. Тэрэнэй гомдолые хараадза абажа, хэдэнтэ шалгаһан юм.

Хүбүүнэйнь һуража байһан интернадай хүмүүжүүлэгшэ А. К. Плотникова ингэжэ тайлбарилан харюусана: «Нүхэр Красноярова үхибүүдые һургуулиин интернадта байлгахадаа, нэгэ хүбүүень түлөөһэгүйгөөр эдеэлүүлдэг байгаабди. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ Володя Краснояров муугаар һураа, хэшээлдээ ходо гээгдэдэг байгаа. Гэртээ харяад бусахадаа, заал һаа 2-3 үдэр хожомдодог бэлэй».

Теэд хайшан гэжэ иимэ муугаар һурадаг, ямаршье журамгүй һурагшые зургаадахи класста оруулха юм?

Зоргоороо орошоһон гэрэй эзэн һургуулиин түлөөлэгшэдэй ерээд хөөрэлдэхэдэ, элдэб муухай үгөөр хараажа ородог.

Володя һураха дуратай хүбүүн. Теэд абань хүбүүндээ һургаал, хүмүүжэл олгохо дурагүй, тэрээнээ «миин тэжээбэри» гэжэ хараадаг, хажараар хандадаг.

Хүбүүндээ өөрөө ямар жэшээ харуулнаб? Иимэ эсэгыншье нүлөө өөдэгүй гэжэ сэхэ тэмдэглэхээр. Зоргоороо болоһон, зэрлигээр аашалһан коммунист Краснояровые Хяагтын райком хазаарлаха бээз гэжэ найдагдана.

Д. Ошоров.

Алтайн механизаторнуудай ажалай дүй дүршэлтэй танилсагты!

...АНИЗАТОРНУУД ГАЗАРАЙНГАА ЭЗЭД БОЛОНХОЙ

Манай республикын „Сельхозтехникэ" нэгэдэлэй бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Алтайн хизаарай „Харитоновский" совхозой оньһожоруулагдаһан отрядай ажалай дүй дүршэлтэй танилсажа ерээ. Энээн тухай доро толилогдобо

...урагша ...тарялан... ...гол түлэб ...ан ажалай комплексно ...даалгагдаад лэ, үнэн... ...сэхэ харюусалгатай, ...айгаагүй. Юуб гэхэдэ, ...уудта поли бүхэниинь ...удта даалгагдажа үг... ...даал тэрэнээ хахалжа ...арижа, ургасыень ху... ...ла байдаг бэлэй. Тии... ...тын нэмэлтэ түлөө... ...ашье абахадаа баһал ...аа, 50—70 хүн тэг... ...ан.

...ээ механизатор бү... ...ы сэхэ харюусалгагүй, ...шуулагдадаггүй бай... ...дэнэр ороохо таряа... ...алшье ургамалнуудай ...үүлхын тула үнэн ...доггүй байгаа ха ...нһээ уламжалан та... ...муугаар элдүүрилэг... ...гдадаггүй, мүртэй... ...дэгшьегүй байһа...

...розойхид урда жэл... ...ряанай биратай ур... ...һэн. Жэшээнь, 1957 ...ай га бүриһөө 9,2 ...ондо—12 центнер, ...но гектарай оройдоол ...гаса хуряагаа. Бага ...а боложо, совхоз ...удалдаха түсэбөөшье ...тгаа.

...алнүүдэйнгээ алдуу ...хаража, эндэхид ...ексно бригада бү... оньһожоруулагдаһан ...ые эмхидхэжэ, тэ... ...ай газар, тусхай ...даалгажа үгөө. Механ... өөһэдынь лэ һайн ...бүридхэгдэжэ, тэ... ...уудаар дүршэлтэй ...ые һайн мэдэхэ, ...хүндэтэй, түрүү механизаторнууд һунгагдаа юм. Тэдэнэр отрядаа хүтэлбэрилһэнэйнгөө түлөө гол ажалһаа сүлөөлэгдэдэггүй, харин бусад механизаторнуудта орходоо 15 процентээр дээшэ түлөөһэ абана.

Механизаторнуудта ажалай түлөөһэн тусгаар тогтоогдоһон сэнгэй, нормын ёһоор түлэгдэдэг. Жэшээнь, хабарай тарилгын үедэ хүн бүхэндэ хэһэн ажалайнь 70 процентые үгөөд, һүүлдэнь ургасын гарахада, тэрэниие комиссяар хаража тодорхойлоод, үлэгшэ 30 процентыень нэмэжэ үгэдэг байна. Гадна отрядайхид түсэбөөр хараалагдаһан ургасаяа хуряагаад байгаа һаа, тэрэнэйнгээ худалдаанай бүхы сэнгэй 3 процентыень өөһэдөө абадаг юм. Харин түсэбһөө дээшээ ургаса абахадаа, 20 процент ехэ түлөөһэ абана. Жэшээлхэдэ, гектар бүриһөө түсэбөөр хараалагдаһанһаа 2 центнерээр дээшээ ургаса хуряагаа һаа, отрядай гэшүүдтэ абтаһан орооһоной центнер бүхэндэ 0,75 мүнгэн түлэгдэнэ.

Механизаторнуудай ажалые шэнэ гуримаар эмхидхээд, һайнаар урмашуулаад байхада, тэдэнэй хэһэн ажалай аша үрэ элитээр харагдаба. Хабарай тарилгын үедэ отрядуудай начальнигууд агрономой бодото туһалагша боложо, тарилгын шанарые наринаар сахидаг болоо. Тэдэнэр нэн түрүүн газарай ямараар хахалагдаһан, элдүүрилэгдэһэниие ходо наринаар шалгажа, шанар муутай хахалагдаһан гү, али буртаг үбһэндэ дарагдаһан байгаа һаань, тарилгаяа зогсоогоод, газараа дахин һайнаар элдүүрилһэн хойноо тариха зүбшөөл үгэдэг байгаа. Илангаяа гектар бүридэ хэды шэнээн үрэһэ тариха нормые наринаар сахидаг, мүн тэрэль хэды шэнээн гүнзэгыдэ таригданаб гэжэ хинан шалгадаг болоо. Отряд бүхэн орооһото ургамалнуудаа имагтал хэрээһэлүүлэн, нарин зурууд тайгаар тарина. Бүхы газартаа заабол каток шэрэжэ, хүрьһыень нягтаруулан жэгдэлдэг.

Совхоздо эмхидхэгдэһэн, оньһожоруулагдаһан 14 отрядууд булта шахуу бараг һайн ургаса хуряадаг болонхой. Тусхайлбал, түрүү механизатор Александр Сотниковой хүтэлбэрилдэг отрядайхид 559 гектар таряалангай га бүриһөө 21 центнер орооһо абаа. Мүн Петр Тарановай даадаг отрядта 617 га газар дээрэһээ гектар бүриин 19,2 центнер таряан хуряагдаа. Абтаһан орооһонойнь өөрынь үнэ сэншье түсэбөөр хараалагдаһанһаа һураггүй хямда болоо юм. Жэшээнь, нүхэр Сотниковой отрядта абтаһан орооһоной центнер бүхэндэ 18 түхэригэй ажал, зөөри гаргагдаа гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа 10 түхэригөөр бага байгаа.

— Оньһожоруулагдаһан отрядуудта газарыень хэтэрхы ехээр даалгажа үгэһэнэй үлүү. Бидэ нүхэр Щукинай отрядта 1216 гектар таряалан даалгаһамнай бултанһаа бага ургаса абажа, эгээл ехэ гаргаша хээ. Тиимэһээ отряд бүхэндэ 500—600 гектар газар, 2—3 трактор, баһал тэды тухай комбайн даалгажа үгэхэдэ ашаарамжатай,—гэжэ совхозой түрүү бригадир И. Л. Милованов хөөрэнэ.

Тусхай отрядуудые эмхидхэхэдээ таряалангай севооборотые тэрэ зандань үлөөһэн байна. Жэшээнь, нэгэ отрядта газар таһалжа үгэхэдөө, тэрэнэйнь хоорондо зай забһар гаргангүйгөөр, трактор, машинануудаа иишэ тиишэнь хооһоор ябуулхагүйгөөр, үлүү гаргаша хэхэгүйгөөр хараалжа табяа. Мүн тэндээ дүтэ шадар тоһо, түлишэ хадагалха газар түхеэрээ.

— Урдань механизаторнуудта машина техникэ өөһэдтэнь гар доро даалгажа үгтэдэггүй байхада, тэдэнь хабарай тарилга, ургаса хуряалгын һүүлдэ хаагуур хаягдашаһан дүүрэн хэбтэгшэ һэн. Тэдэниие үбэлдөө саһан дороһоо малтажа абаха, суглуулха гээшэ ехэл бэрхэтэй байгаа. Мүнөө тиимэ юумэн огто үгы болоо,—гэжэ эндэхид хөөрэлдэнэ.

Нээрээшье мүнөө машина техникынгээ ёһотой эзэд болоходоо хүн бүхэн тэрэнээ гамтай, наринаар абажа ябаха, хабарай тарилгын гү, али ургаса хуряалгын һүүлээр эбдэрһэн сеялкэ, культиватор, жатка, плуг бүхэниие тэрэ дарыдань һайнаар заһаад, аршажа, тоһодожо, зүбөөр хадагалдаг байха юм. Заһабарилгын хүдэлмэриие богони болзорто, эрхим шанартайгаар дүүргэхын тула отряд бүхэн хоорондоо мүрысэжэ, запасной деталь, частиие зүбөөр гаргашалхые оролдодог болоо.

Орооһо таряанай тогтууритай һайн, үндэр баян ургаса абахын, бүхы машина техникэеэ зүбөөр ашаглахын тула отрядууд тусгаар тодорхойлогдон табигдаһан агротехникын заабариие наринаар баримталжа, түсэбэй ёһоор бүхы хүдэлмэреэ бүтээнэ.

— Тиигэжэ энэ агротехникын тусхай картын ёһоор трактор, машинануудаа дүүрэн хүсэндэнь зүбөөр хүдэлгэдэг болоходоо ажалнай һураггүй бүтэсэтэй, үлүү гаргашашье хэгдэхэеэ болёо. Сэхынь хэлэхэдэ урдань бии байһан машина техникэеэ дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэжэ шададаггүй дээрэһээ комбайн, трактор ходо дутана гэжэ хэлсэдэгнай тон элитэ болоо, —гэжэ нүхэр Милованов хөөрэнэ.

Энэ талаар Алтайнгаа хизаар дотор эгээн түрүүлэн шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилһэн механизаторнуудай нэгэн П. Зубовай даадаг отрядайхидай дүй дүршэл дээрэһээ харахада, тэдэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхээд, нилээд һайн амжалта туйлажа шадаа. Тус отрядайхид абтаһан орооһоной центнер бүхэндэ 2 түхэриг 80 мүнгэ гаргашалха түсэбтэй байбал, оройдоол 1 түхэриг 80 мүнгэ гаргаа юм. Тиихэдэ механизаторнуудай хүдэлмэриие шэнэ гуримаар эмхидхэһэнэй ашаар тэдэниие бүхэли жэлэй туршада ажал хүдэлмэреэр гүйсэд хангаха аргатай болоо. Энээнэй ашаар механизаторнууд гансашье хүдэлмэриин халуун һаһада түлөөһэ ехээр абаад байхаяа болижо, харин бүхэли жэлэй туршада таһалгаряагүй салин хүлһэ абана. Жэшээнь, механизатор П. Н. Таранов 1958 ондо 141 хүдэлмэриин үдэр соо 7225 түхэриг абаһан һаа, 1960 ондо 297 үдэр соо хүдэлжэ, 14968 түхэриг салин абаа юм. Харин 1961—1962 онуудта бүришье ехэ олзо олоо. Совхоз соогоо түрүү механизаторнуудай нэгэн А. И. Сотников 1958 ондо 195 үдэр хүдэлөөд, 7916 түхэриг олоо һаа, 1959—1960 онуудта 10324—14462 түхэриг салин хүлһэ абаһан байна.

Энээнһээ газаа тээ орооһо таряанай үндэр баян ургаса абаад, олонхи механизаторнууд мүнгэн шан—урмашуултын түлөөһэ горьтой абаа.

Эдэ бүгэдэһөө ямар тобшолол хэлэхэб гэхэдэ, механизаторнуудта газарыень, хэрэгтэй машина техникые даалгажа үгөөд, тэдэнэй ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, һайнаар урмашуулаад байхада, орооһо таряанай үндэр баян ургаса абаха һайн арга боломжо нээгдэжэ үгэнэ. Хэрбээ эдэ отрядуудые ажахын тоосоондо оруулаад, хүдэлмэриинь бүри нарин нягтаар эмхидхээд байгаа һаа, эрхим һайн амжалта туйлагдахань лабтай. Энээниие республикын колхоз, совхозуудташье үргэнөөр хэрэглэжэ боломоор гэжэ һанагдана.

В. СУМЦОВ.
Буряадай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй таһагые даагша.

ФЕЛЬЕТОН

Брянскһаа ерэһэн һүхын эшэ

Һаяхан «Хүүгэдэй универмаг» соо ороод ябатараа, чэгэ иимэ хөөрэлдөө шагнабаб. Хабаадаһан нюурнуудынь гэбэл: Эхэ, табатай хүбүүн, торгон халаадтай наймаалагша басаган.

Хүбүүн: Эжы, өө, эжы, велосипед абажа үгыш даа.

Эхэнь: Абахал бэд даа, велосипед лэ абаха гэжэ аяар Захааминһаа шамайгаа дахуулжа ерээ ха юмбиб, бү гонгиныш.

Хоюулан ехэл хүхюу шарайтай наймаалагша һамганда дүтэлнэ.

Эхэнь (наймаалагшада хандана): Велосипед манда харуулыт даа.

Наймаалагша (нюурынь шулуун шэнги): Байхагүй.

Хүбүүн (гонгиноно): Велосипед, намда велосипед, эжы-а!

Эхэнь: Теэд хаанаһаа олохо гээшэбиб?

Наймаалагша (нюурынь шулуун шэнги): Хаанаһаашье олохогүйт. Улаан-Үдэдэмнай гаргадаг аад, юундэшьеб болишоо.

Хүбүүн уйлана, эхэнь һамааруулна.

Бүри һая ажахын магазин соо ороходоо баһа нэгэ ондоо хөөрэлдөө соносооб. Буряад дэгэлтэй, таяг тулаһан үбгэн наймаалагшада дүтэлөөд:

— Һүхын эшэ үгыт,— гэжэ эринэ. Тиихэдэнь наймаалагшань.

— Брянскһаа хүлеэжэ байнабди,— гэбэ.

— Энэ манай Загарайн Бэрээнһээ гээшэ гү?— гээд үбгэжөөл шэхээ тодобо.

— Үгы ааб даа, үбгэжөөл эндүүрээт, Бэрээнһээ бэшэ, Брянскһаа, тэрэ хотомнай аяар Москваһаа саана оршодог юм,— гэжэ харюусаба.

— Жэгтэйл юм байна, Буряад нютагтамнай һүхын эшэ хэхэ хуһан барагдаа юм гээшэ гү?— гэһээр газаашаа гараа бэлэй.

Үнэхөөрөөшье юун боложо байна гээшэб? Һүхын эшэ аяар арба шахуу мянган модондо оршодог Брянск хотоһоо асарха гээшэмнай хайшаа юм? Үгышье һаа, хүүгэдэй гурбан хүлтэй велосипед (тон хомор зүйл ха юм!) ямар шалтагаанаар гаргахаяа болишооб. Али арбаад мянган модоной саанахи аяар холын городуудһаа асархаяа һанаад тиигээ гээшэ гү? Бү мэдэе. Зүгөөр манай партиин XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд соо үргэн олон зоной хэрэглэхэ эдлэл зөөриие элбэг дэлбэгээр, шанар һайнтайгаар гаргаха тухай хэлэгдэһыень мартажархёо гээшэ аа гү. Гайхалтай. Жэлһээ жэлдэ арад зоной хэрэглэхэ али олон эд бараа элбэгжүүлхын орондо манай республикын олон предприяти тэдэнээ хороожол байна. Жэшээ хэрэгтэй гү? Тиигэбэл, уншагшадай залхуунай хүрэхэ хэм туласа хурга даран тоолоожо гарая.

Нютагай промышленностиин министр нүхэр Власов, танайударидалга доро таһалгаряагүй хүдэлжэ байдаг предприятинууд хоёрхон жэлэй туршада аяар 92,6 мянган түхэригэй хэмжээгээр үйлэдбэреэ хороогоо.

Үшөө саашань абаад үзэбэл, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ажаһуудалай хэрэглэл хангадаг управлениин дарга нүхэр Таряшинов, танай мэдэлэй предприятинууд ямаршье хүндэтэй шалтагаангүйгөөр хирпиисэ, избёосхо гаргалгаяа хэмгүйгөөр доошолуулһаниинь арсашагүй гү? Арсашагүй. Танай гэмээр һүхын эшэ Брянскһаа, юрын хамуур Вологдаһаа, хубсаһа үлгэхэ үлгүүр Пермьһээ товарняк вагон соогуур һэжэрэгдэн ерэжэ ябаһан һурагтай.

Харин та, Буряадай арадай ажахын Соведэй хүнгэн промышленностиин управлениин дарга нүхэр Степачев, манай республика соо түмэр пеэшэн, угаалай доска, сковорода, хубсаһа арилгадаг щетко гэхэ мэтые — хүн зоной үдэр бүри хэрэглэдэг олон олон зүйлнүүдые — бүтээн гаргалга болюулхадаа, өөрыгөө зүб гэжэ һанана гээшэ гүт? Үгы даа, бидэ буруул гэжэ һанаха байнабди. Үнэхөөрөөшье, сковорода Тулаһаа, угаалай доска Свердловскһоо асархын түлөө эдэ зүйлнүүдые республикадаа бүтээхынь болюулһанай ямар хэрэг байба гээшэб. Шал дэмын шалшаран бага үхибүүндэ ойлгосотой бэшэ аал?

Иимэл юумэнүүдые эрхэ, хабаар ехэ эмхи зургаануудаймнай үндэр үндэр тушаалтан үргэн арад зонойнгоо ара нюрганда хэдэг юм байба... Эшхэбтэршье, аягүйшье байна!

Хүүгэдэй универмаг соо велосипед абаха хүсэлөө бэелүүлхэеэ аяар Захааминһаа ерэһэн табатайхан хүбүүнэй уйлажа байхада, Загарайн үбгэнэй Москвагай саанаһаа һүхын эшэ хүлеэжэ байхада, хубсаһа үлгэхэ үлгэсэ Пермьһээ зариманай угтажа байхада, Смоленскэ областьһоо уһа асарха үргэбшын буухые тэсэжэ ядан хүлеэжэ байхада... байхада... байхада... республикымнай наймаанай эмхи зургаанууд аяар холын (бултадаа Ураалай шэлэһээ саашанхи хотонуудай) предприятинуудтай дала мянган бэшэг, телеграмма андалдалсан, хэлсээ юугээ баталха баатай болоһониинь ойлгосотой. Тиигээд лэ баруун ехэ городуудһаа Байгал далай шэглэһэн түмэр замай вагонууд соо:

Брянскһаа 6000 һүхын эшэ,
Новосибирскһээ 100 000 хубсаһанай үлгүүр,
Горькиһоо 7000 үргэбшэ,
Свердловскһээ 20777 таха болон бусад

(эндэ саашань тоолоһоной, саг эдиһэнэй хэрэггүй гэжэ һанагдана. Ушар юуб гэхэдэ, бултынь тоолоо һаа, бүхэли газетын хуудаһан хэрэгтэй болохо бшуу) нэшүүлэжэл, нэшүүлэжэл ябана. Хангирна, хангирна. Тэрэ абяаень нүхэд Власов, Таряшинов, Степачев гэгшэд аргагүй элеэр соносhол ёһотой. Энэньшье ойлгосотой ха юм. Теэд... теэд тэрэ поезднуудые харгы замынь хаажа байлгаад, һөөргэнь бусаажархёо һаа яаха хаб. Юун болохо хаб?

Таанад, хүндэтэ Власов, Таряшинов, Степачев юун гэжэ һананат?

Тиихын түлөө юунэй хэрэгтэйе таанар һайн мэдэнэ ха юмта.

Ц. Батуев,
А. Жалсанов.

Улам шадамараар...

Үнгэрһэн амаралтын үдэр Улаан-Үдэ хотын 40-дэхи һургуули, мүн профессионально-техническэ училищи Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министерствын һургуулинуудай баскетболоор бэрхэ наададаг командануудта спортивна залнуудайнгаа үүдэ нээжэ үгэбэ.

Эндэ республикын һургуулинуудай 9-дэхи комплексно спартакиадада нормо үгэлгэн болоо. Тэрэнь 1963 оной январь һарада Владивосток хотодо үнгэргэгдэхэ Россин Федерациин область, хизаарнуудай зональна мүрысөөндэ хабаадалсаха суглуулагдамал команда шэлэн олохо зорилготой.

Энээндэ Закаменск, Гусиноозёрск, Хяагта городуудай, Каменск тосхоной, Улаан-Үдын Советскэ, Железнодорожно, Октябрьска районуудай эдир хүбүүд болон басагад баскетболоор наадажа, министерствынгээ дамжуулгын шан абахын, бэрхэ наададаг команда гэжэ нэрлүүлхэ эрхэдэ хүртэхын түлөө тэмсэһэн байна.

Команданууд жээрбэ таталгаар хоёр бүлэг болгогдон хубаагдаа.

Советскэ районой басагад баскетболистнар арай шамайхан гэжэ Железнодорожно районойхидые шүүбэ.

Галина Бутакова (Советскэ район), Тамара Крючкова (Железнодорожно район) гэгшэд илангаяа һайнаар наадажа, командануудтаа олон очко абаха арга олгоһон байна.

Конкурсһоо гадуур наадаһан профессионально-техническэ училищиин команда галуута-нуурайхидтай уулзахадаа тэдэниие 36:18 тоотойгоор шүүбэ.

Октябрьска районой басагад Закаменск городойхидые илажа, таблица дээрээ 2 очко бэшүүлһэн байха юм.

Бэрхэ баскетболистнарай нэрэдэ хүртэхын түлөө хүбүүдшье һайнаар наадаа. Залай эзэд — профессионально-техническэ училищиин һурагшад мүн конкурсһоо газаа тээ наадажа, захааминайхидтай тулалдаа. Тиихэдээ ПТУ-гэйхид бэлэдхэл һайнтай байһанаа харуулан, нүгөөдүүлээ хэбэрэгхэнээр—43:15 тоотойгоор илаһан байна.

Тэрэ үдэр Закаменск городойхид Улаан-Үдын түмэр замайхидта 58:28 тоотойгоор шүүгдэшоо.

Октябрьска районой команда Советскэ районой 2-дохи командатай уулзаба. Тэрэ уулзалгань 62:26 тоотойгоор—Октябрьска районой командын илалтаар дүүрэһэн байна.

Советскэ районой баскетболистнар (1-дэхи команда) галуута нуурайхидтай уулзахадаа, нүгөөдүүлээ 45:12 тоотойгоор шүүбэ.

Каменск тосхон Хяагта город хоёрой команда уулзажа, хяагтынхидынь 37:25 тоотойгоор нүгөөдүүлээ илаа.

Тэрэ үдэр үшөө хэдэн наадалганууд болоо.

Үнгэргэгдэһэн энэ наадан республикымнай һурагшадай командануудай дундаһаа шэнэ илагшадые элирүүлэн тодорхойлхо арга олгобо. Бэрхээр наададаг баскетболистнар Владивосток хотодо болохо нааданда эльгээгдэжэ, республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалха болоно.

Н. Николаев.

Шагнагдахал ёһоороо шагнагдаа

Түмэр бетон зүйлнүүдые бүтээдэг Таловкын заводой гал аюул сараха һайн дуранай дружина, тэрэнэй начальник Георгий Иванович Москвитин тон ехэ үүсхэлтэйгээр ажаллаба.

Георгий Ивановичай үүсхэлээр заводой дэргэдэ гал аюул сараха һайн дуранай дружина байгуулагдаһан юм. Гал аюул сараха депо баригдажа, тэндэ бүхы техникэнь хадагалагдана. Дружинын гэшүүд бүхэнэй гэртэ сошордолтой дохёо үгэхэ хонхо тодхогдонхой. Гал аюул сараха зэр зэмсэгынь жэшээтэ һайнаар хадагалагдажа байха юм.

Дружинын гэшүүд хүдэлмэриингөө сагай газаа тээ байрын гэрнүүдэй газаагуур гал аюул сараха хэрэгсэлнүүдые түхеэрүүлдэг, тосхонойнгоо ажалшадтай хөөрэлдөө хэдэг, гал аюул хайшан гэжэ унтаргаха тухай һуралсал эмхидхэдэг байна. Тэдэнэрэй хэһэн хүдэлмэри дэмы хосороогүй.

Нэгэтэ сентябриин харанхы һүни хулгайшад тосхоной магазинай үүдэ эмдэжэ ороод, бүхэли үдэр наймаа хэжэ оруулһан мүнгыень абажа, мүр сараагаа үгы хэхын туладa магазинда гал аһааһан байгаа. Тиигэжэ байтар электросигнализациин сошордолтэй хонхо дружиннигүүдэй гэртэ гэнтэ жэнгиржэ, амтатайхан нойр барижа хэбтэһэн хүнүүдые түймэртэ шамдыт гэһэн дохёо үгэжэ һэрюулбэ. Табахан минутын үнгэрөөд байхада дружинынхид түймэр сараха түгэс техникээр зэбсэгжэнхэй, дүрэжэ байһан магазинай газаа ерээд байба.

Дружиннигүүд галтай нилээд тэмсэбэ. Тиигэжэ магазинай байшан, тэндэхи эд бараан гал аюулһаа абарагдаба.

Дружинын гэшүүд Михаил Федоров, Николай Суворов, Дмитрий Ахунов, Виктор Патрахин, Михаил Ядров гэгшэд түймэр сарахадаа ехэ зоримгой, шадамараар хүдэлөө.

Заводто болон тосхондо гал аюул сараха хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэнэйнгээ түлөө Таловкын гал аюул сараха һайн дуранай дружина Буряадай АССР-эй ниитын гурим сахиха министрын захиралтаар Хүндэлэлэй грамотаар, мүнгөөр шагнагдаба.

В. Бузунов.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной октябрийн 27.

Хилын саанаһаа

РНР-эй правительство мэдүүлгэ хэбэ

БУХАРЕСТ, октябриин 25. (ТАСС). Октябриин 22-то США-гай президентын хэһэн мэдүүлгэ, октябриин 23-да тэрэнэй баталһан прокламаци Кубые гансаардуулан хашаха аюултай хэрэг болоно гээд Румыниин Арадай Республикын правительствын мэдүүлгэ соо заагдана. США-гай эдэ аашанууд бүхы дэлхэйн эб найрамдалда, аюулгүй байдалда ехэ аюул тохёолдуулна гээд мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ.

Советскэ правительствын октябриин 23-да хэһэн мэдүүлгые Румыниин правительство бүри мүһэн дэмжээд, энэ мэдүүлгэнь эб найрамдалай аша туһада зорюулагданхай гээд тоолоно. Хүсэ хэрэглэхэ политикын ямар хорото хойшолонгуудтай байха тухай США-гай правительствада иигэжэ уридшалан һануулга хэгдэһэн байна.

Кубын арад зоной баатарлиг тэмсэлые хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа румын арад тодорхойлно. Энээнииень РНР-эй правительство мэдүүлгэ соогоо элирхэйлһэн байна.

Куба заатагүй илаха!

ПЕКИН, октябриин 25. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын правительство Кубые дэмжэһэн мэдүүлгэ мүнөөдэр гаргаба. Америкын империализмын дээрмэшэн ёһоной харата муухай аашануудые Хитадай Арадай Республикын правительство зэбүүрхэн буруушаана.

Кубые гансаардуулан хашахын зорилгоор США-гай гаргаһан баримтануудые КНР-эй правительство элишэлэн тайлбарилаад, эзэрхэг түримхэйшүүлэй бута сохигдохо байһанда найдаһанаа мэдүүлнэ. Кубын арад зон революциин туйлалтануудые хамгаалжа, США-гай эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүгээр тэмсэжэ байна. Хитадай правительство, арад зон Кубын арадай энэ нангин тэмсэлыень сэхэ шууд дэмжэнэ гээд мэдүүлгэ соонь тэмдэглэгдэнхэй. Премьер-министр Фидель Кастрын хүтэлбэреэр Кубын арад зон Америкын империализмын эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудые заатагүй буруутуулха, тэдэнэй гаргаһан сэрэгэй хорото муухай аашануудта ёһотой харюу үгэхэ гээд батаар этигэгдэнэ.

Кубада эсэргүүгээр бэелүүлэгдэжэ байһан США-гай сэрэгэй хорото аашанууд бүхы дэлхэйн эб найрамдалда ехэ аюул тохёолдуулна гээд КНР-эй правительствын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Дэлхэйн элдэб арадууд эдэ эзэрхэг түримхэй хэрэгүүдыень зэбүүрхэн буруушаана. Советскэ правительство октябриин 23-да мэдүүлгэ гаргажа, Кубада эсэргүү иимэ эзэрхэг түримхэй аашанууд тон ехэ хойшолонтой байжа болохо гэжэ тэмдэглэһэн юм. Зүгөөр США-гай империалис этэгээдүүдэй эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудые буруутуулжа, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын, бэхижүүлхын түлөө бүхы зохихо хэмжээнүүдые абахабди гэжэ Советскэ правительство мэдүүлбэ. Советскэ правительствын энэ һайн һайхан зорилготой хараа шугамые Хитадай правительство хүсэдөөр дэмжэнэ. Бүхы социалис оронуудтай, эб найрамдалда дуратай бүхы бусад оронуудтай хамта ябажа, Хитадай Арадай Республика Америкын империализмын сэрэгэй хорото аашада эсэргүүгээр сэхэ шууд тэмсэхэ.

Куба заатагүй илаха, США-гай эзэрхэг түримхэй ааша заабол буруутаха гээд Хитадай Арадай Республикын правительствын гаргаһан мэдүүлгын түгэсхэлдэ заагдана.

Кубын арадай бэеэ даанхай байдалые усадхан һалгаха һэдэлгэ

ВАРШАВА, октябриин 25. (ТАСС). Холбоото Штадууд Кубын Республикада эсэргүү эзэрхэг түримхэй хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байдаг. США-гай правительствын һая гаргаһан харата муухай аашанууд энэ эзэрхэг түримхэй политикын үргэлжэлынь болоно. Тиигэжэ Кубын арадай бэеэ даанхай байдалые, бүрин эрхэтэй байха хэрэгыень гэдэнэр усадхан һалгаха һэдэлгэтэй гээд Польшын Арадай Республикын правительство мэдүүлбэ.

Куба тээшэ зорижо ябаһан суднануудые байлгажа нэгжэхэ гэһэн захиралта гаргагдаһан байна. Иигэжэ бүрин эрхэтэй гүрэнүүдэй хоорондохи худалдаа наймаае хинан шалгаха эрхэ Холбоото Штадууд өөһэдтөө олгоод, Уласхоорондын хуули гуримые, сүлөөтэ ёһоор далайда тамарха ябадалые бүдүүлигээр хазагайруулна. Эдэ аашануудынь Кубые гансаардуулан хашаһан, бүхы гүрэнүүдэй бүрин эрхэтэй байха хэрэгтэ добтолһон ябадал болоно.

Холбоото Штадуудай правительствын һүүлэй үедэ бэелүүлһэн хэмжээнүүд бэеэ даанхай Кубада эсэргүү эзэрхэг түримхэй ааша, арадуудай бүрин эрхэтэй байха, тэдэнэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааргагүй ёһо гуримые хазагайруулһан хэрэг болоно бшуу. Иигэжэ США-гай правительствын абаһан хэмжээнүүдые Польшын Арадай Республикын правительство сэхэ шууд буруушаана.

Уласхоорондын хуули ёһоной, далайда сүлөөтэ ёһоор тамаралгын гол гуримуудые хазагайруулһан Холбоото Штадуудай правительствын шиидхэбэринүүдые Польшын Арадай Республикын правительство буруушааһан байна. Холбоото Штадуудай Польшын эрхэнүүдые хараадаа абахагүй болоо һаань, Польшын Арадай Республикын правительство тусхай согсолол гаргаха байһанаа мэдүүлбэ.

Бусад социалис гүрэнүүдтэй, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политика бэелүүлдэг бүхы оронуудтай хамта ябажа, хүсэ хэрэглэхэ политикые буруутуулхын түлөө ПНР-эй правительство тэмсэхэ байна. Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын энэ оной октябриин 23-да тунхаглаһан мэдүүлгые Польшын Арадай Республикын правительство дэмжэһэн байна.

ООН-ой АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 25. (ТАСС). ООН-ой генеральна секретариин уялгые дүүргэгшэ У Тан Аюулгүйн Соведэй үсэгэлдэр үдэшын заседанида үгэ хэлэбэ. Уласхоорондын байдал шахардуу болгохо, дайнай аюул тохёолдуулха алхамуудые хоёр талада хабаатай гүрэнүүд гаргахагүй ушартай гээд У Тан хэлэбэ. Иигэжэ һайн дураараа нэгэ талаһаа Кубада буу зэбсэг абаашахаяа болихо, Куба тээшэ зорижо ябаһан суднануудые хинан шалгаха гэһэн хэмжээнүүдые һайн дураараа нүгөө талаһаа хойшолуулха зорилго табигдана.

Аюулгүйн Соведэй үдэшын заседани дүрбэн часай туршада үргэлжэлөө. Франциин, ОАР-ай, Ганын, Чилиин түлөөлэгшэд, чанкайшист Аюулгүйн Соведэй энэ заседанида үгэ хэлэһэн байна.

Советскэ Союз, Куба тушаа Америкын правительствын гаргаһан худал хуурмаг үгэнүүдые Франциин түлөөлэгшэ Сэйду дабтаад, США-гай оруулһан резолюциин проектые дэмжэбэ.

ОАР-ай түлөөлэгшэ Махмуд Риад Карибска далайда США-гай хорилто тогтооһон ушар далайда тамарха хуули ёһондо эсэргүү, уласхоорондын эб найрамдалда, аюулгүй байдалда ехэ хойшолонтой гэжэ һанамжалаа. Куба хадаа өөрынгөө политическэ байгуулалтатай байха эрхэтэй. США-гай нэгэ талаһаа бэелүүлһэн хэмжээнүүдые ОАР буруушаана гээд Махмуд Риад хэлэбэ.

Тохёолдоһон байдалые амгалан ёһоор шиидхэхэ хэлсээнүүдые хоёр тала хэхэ ушартай. Тиигээд уласхоорондын байдалые орёо бэрхэшээлтэй болгохоор хэмжээнүүдые хэлсээнэй үедэ бэелүүлхэгүй болоно гээд Махмуд Риад уряалба. Дэлхэйдэ тохёолдожо болохо туйлай ехэ аюулые Аюулгүйн Совет сараха ёһотой гээд Ганын түлөөлэгшэ Квейсон-Сёкки тэмдэглэбэ.

Италиин Милан провинциин металлургическа ба ма... тээдэг промышленностиин хүдэлмэришэд забастовко хэжэ ... һара тухай болобо. Тэдэнэр үдэр бүхэндэ 4 часай буһал... Хүдэлмэришэд хүлһэ салингымнай дээшэлүүлэгты гэһэн эр... бинхай. Октябриин 5-да Милан городто 3 мянган металл... хабаадалгатай жагсаал болобо. Тэдэнэр городой үйл... ябажа гараа. Тиихэдээ эрилтыемнай заводуудай эзэдэй зү... рин хангатарнь буһалгаагаа болюулхагүйбди гэһэн бэшэ... плакадуудые гартаа баринхай ябаба. Зураг дээрэ: буһал... металлистнууд Миланай үйлсоор ябажа байна.

АНСА—ТАСС-ай ...

Эб найрамдалда дуратай дэлхэйн арадууд Кубые дэмжэнэ

ПХЕНЬЯН, октябриин 25. (ТАСС). Корейн Арадай Демократическа Республикын правительство мүнөөдэр мэдүүлгэ гаргаба. Кубые гансаардуулан хашаха гэһэн Америкын Холбоото Штадуудай правительствын хэмжээнүүд харата муухай зорилготой. Эдэ аашануудынь дэлхэйн дайе сэхэ эхилхэ гэһэн алхам болоно. Америкын империалистнуудай эзэрхэг түримхэй хэрэгүүдые КНДР-эй правительство, Корейн бүхы арад зон сэхэ шууд буруушаана.

Эзэрхэг түримхэй добтолгодо, дайн байлдаанда эсэргүү сэхэ тэмсэлдээ Куба г... дахагүй, эб найрамда... ратай дэлхэйн бүхы а... тэрэ тоодо һүр жаб... социалис можын ор... арадууд Кубын арады... жэнэ.

Америкын империа... дай Кубада эсэргүү ... түримхэй аашануу... люулхын, уласхооро... найрамдал хамгаалхы... эб найрамдалда дура... нуудай бүхы правит... нууд, арадууд сэхэ шу... сэхэ ёһотой гээд мэ... түгэсхэлдэ тэмдэглэгд...

Эзэрхэг түримхэй аашыень болюулха

БЕРЛИН, октябриин 25. (ТАСС). Кубые гансаардуулан хашаха гэһэн һэдэлгые Германиин Демократическа Республикын бүхы хүн зон ехэ зэбүүрхэлтэйгээр буруушаана. Орон дотор хаа хаанагүй митинг, суглаанууд үнгэргэгдэжэ, тэндэ Америкын империалистнуудай эзэрхэг түримхэй аашануудые болюулха гэһэн резолюцинууд баталагдана.

Эб найрамдалай хэрэгтэ, уласхоорондын хуули ёһондо эсэргүү захиралтаяа США-гай правительствын дары болюулха тухай эрилтэ табинабди гээд Цвикаудахи шахтын 7000 горнягууд мэдүүлбэ.

Америкын эзэрхэг ... хэйшүүлые Аюулгүйн С... сэхэ шууд буруушаа... найрамдалай түлөө ... немецүүдэй Совет ... соогоо уряална.

Кубын арад зонтой ... та байха комитет, Гер... болон Латиин Амери... гэм, Гумбольдтын нэ... университедэй эрдэмт... мократическа Германи... циональна фронтын ... дэхи комитет, ГДР-эй ... тын бусад органи... США-гай правит... дээрмэшэн ёһоной ... дые буруушааһан ... нүүдые гаргаба.

Алжирай Национальна сүлөөрэлг... фронтын политбюро мэдүүлгэ гар...

ПАРИЖ, октябриин 25. (ТАСС). Национальна сүлөөрэлгын фронтын политбюро США-гай правительствын эзэрхэг түримхэй хэрэгүүдые буруушаагаад, эрэлхэг зоригтой Кубын арад зонтой эб хамта байһанаа мэдүүлбэ.

Юньоң Франсос д'энформасьон агентствын корреспондентын Алжирһаа мэдээсэһээр, Кубые гансаардуулан хашаха гэһэн шиидхэбэри Кубын арадай сүлөөтэ ёһоор тогтооһон засаг түрые хүсөөр һалгаха һэдэлгэтэй гээд Национальна сүлөөрэлгын Фронтын политбюрогой мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. США-гай эдэ харата муухай аашанууд Кубын дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарһан ушар болоно.

Кубада эсэргүүгээр ... лагдаһан эзэрхэг ... добтолго хадаа коло... тай сэхэ шууд тэмсэ... арадуудта эсэргүү ... болоно гэжэ Алжира... зон мэдэрнэ. Иигэжэ ... гэ соонь хэлэгдэнхэй.

Буряадай АСС... статистичес... управлениһ...

Манай газетын октябр... номерто толилогдоһон ... АССР-эй промышленнос... оной юһэ һарын гүрэ... дүүргэлтын дүнгүүд ... дээсэл соо алдуу гараһ... Зарим түхэлэй продукц... рилэн гаргаха юһэ һары... түсэбэй дүүргэлтэ иимэ ... бэл:

Тимлюгэй цемент-ш... вод цемент үйлэдбэрил... дүүргэнхэй; Улаан-Үд... завод шэл багсалха тү... дээрэнь дүүргэбэшье, ... миллиметр зузаан шэ... рилхэ түсэбөө дүүргэ... Үдын түмэр-бетонно ... завод—хабсаргамал т... но зүйлнүүдые бүтэ... даабаряа дүүргээгүй; ... промышленностиин ... нууд консервэ хэхэ т... гэһэн аад, тоһон боло... консервэ дутуу үгэһэн ...

Редакторай орло...
М. Н. Н...

Манай адрес, телефону...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина ...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. редактор... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и про... —24-74, сельского хозяйства и советского строительств... промышленности, транспорта, информации—35-14, ... литературы и искусства—34-05, писем и рабселькоро... отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалтери... Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ... Бурятской АССР.

Н00593. Зак. № ...